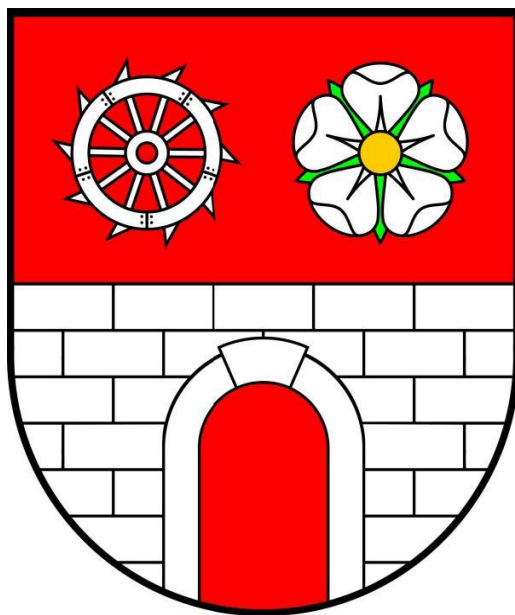

Strategia Rozwoju Gminy Gorzkowice do 2030 roku

SIERPIEŃ 2021 R.

**Opracowanie wykonano
przez zespół konsultantów**

**przy współpracy pracowników
Urzędu Gminy Gorzkowice**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	6
<u>UWARUNKOWANIA, WNIOSKI Z DIAGNOZY SPOŁECZNO – GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY</u>	8
UWARUNKOWANIA I METODYKA OPRACOWANIA STRATEGII	8
WNIOSKI Z DIAGNOZY SPOŁECZNO – GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ	10
OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA A ZAKRES PLANOWANYCH DZIAŁAŃ GMINY	12
ANALIZA SWOT GMINY	17
MODEL STRUKTURY FUNKcjONALNO – PRZESTRZENNEJ GMINY	21
<u>ZAŁOŻENIA PLANISTYCZNE GMINY</u>	25
WIZJA I MISJA ROZWOJU	25
CELE STRATEGICZNE ROZWOJU GMINY	27
PLAN ZADAŃ INWESTYCYJNYCH	29
ZGODNOŚĆ STRATEGII ROZWOJU GMINY GORZKOWICE DO 2030 R. Z AKTUALNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE LOKALNYM, REGIONALNYM, KRAJOWYM I EUROPEJSKIM	45
<u>SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII</u>	53
REALIZACJA, MONITORING I EWALUACJA	53
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	54
<u>ZAŁĄCZNIK – DIAGNOZA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA GMINY</u>	61

GMINA GORZKOWICE

SIEDZIBA

UL. SZKOLNA 3

97-350 GORZKOWICE

Alojzy Włodarczyk
Wójt

Karol Strojecki
Zastępca Wójta

Iwona Kadir
Sekretarz

Rita Ociepa
Skarbnik

Rada Gminy Gorzkowice

Kadencja 2018 - 2023

Skład osobowy

Aneta Karbowiak - Przewodnicząca Rady

Marianna Hajniak - Wiceprzewodnicząca Rady

Marek Siewierski - Wiceprzewodniczący Rady

Krystyna Błaszczuk - Radna

Paweł Chruścik - Radny

Piotr Czupryn - Radny

Józef Jabłecki - Radny

Stanisław Jureńczyk - Radny

Teresa Kobylińska - Radna

Halina Kukulska - Radna

Katarzyna Nowak - Radna

Dariusz Pieścik - Radny

Janina Raczyńska - Radna

Magdalena Stempień - Radna

Agnieszka Ziemia - Radna

Wstęp

Strukturę i kształt Strategii Rozwoju Gminy Gorzkowice do 2030 r. określa ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378.), która stanowi, że strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy oraz określa w szczególności:

1. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;
2. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;
3. Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia;
4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy;
5. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;
6. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 512, 1571 i 1815 oraz z 2020 r. poz. 1378), wraz z zakresem planowanych działań;
7. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań;
8. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych;
9. Ramy finansowe i źródła finansowania.

Wskazana powyżej struktura znajduje odzwierciedlenie w niniejszym opracowaniu. Zgodnie z Art. 10f. 1. ustawy: Rada gminy, w drodze uchwały, określa szczegółowy tryb i harmonogram opracowania projektu strategii rozwoju gminy, w tym tryb konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Ponadto jednym z elementów wynikających ze zmian legislacyjnych jest wymóg podjęcia działań konsultacyjnych z interesariuszami zewnętrznymi w formie konsultacji horyzontalnych (m.in. sąsiednie

gminy) i wertykalnych: proces opiniowania Strategii w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa przez zarząd województwa (Art. 10f. 1-3.).

Strategia rozwoju gminy prezentuje wizję i misję przedstawiając także pożądany scenariusz rozwoju dla danej jednostki samorządu terytorialnego. Dokument określa cele strategiczne, ale również wskazuje konkretne projekty, grupy projektów w określonym przedziale czasowym. Dokument przygotowany dla Gminy Gorzkowice obejmuje okres obowiązywania nowego budżetu Unii Europejskiej do 2030 r. zgodnie z perspektywą finansową na lata 2021 – 2027 włączając w to zasadę N + 3. Opracowanie strategii jest ważne z punktu widzenia zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej kraju, województwa, powiatu oraz samej gminy. Nowa rzeczywistość wywołana skutkami pandemii wirusa SARS-CoV-2 sprawia, że samorządy już stoją przed trudnym wyzwaniem poprawy sytuacji po okresie przymusowego zamrożenia gospodarki.

Implementacja strategii wiąże się z nowym okresem programowania Unii Europejskiej oraz możliwościami związanymi z pozyskiwaniem funduszy strukturalnych w perspektywie finansowej na lata 2021 – 2027, ale także planami odbudowy po walce z pandemią dzięki funkcjonowaniu Instrumentu Odbudowy i Zwiększenia Odporności tzw. Krajowego Planu Odbudowy.

Planowanie i zarządzanie strategiczne jest podstawą efektywnego administrowania oraz współpracy samorządowej, ułatwia pozyskiwanie środków zewnętrznych, w tym dotacji przeznaczonych na realizację określonych projektów. Strategia pozwala na koordynowanie działań różnych instytucji działających w sferach społecznych oraz gospodarczych na terenie gminy oraz integruje te podmioty wokół priorytetowych kierunków działań. Dokument określa priorytety i cele polityki rozwoju społeczno-gospodarczego prowadzonego na terenie gminy. Niniejszy dokument stanowi również podstawę do opracowania i wdrożenia projektów współfinansowanych ze środków strukturalnych Unii Europejskiej takich jak: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejski Fundusz Społeczny i innych m.in. Europejskiego Instrumentu Odbudowy, funduszy norweskich i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Strategia pełni następujące funkcje:

- kierunkową dla władz gminnych, środowisk naukowych i biznesowych, organizacji pozarządowych oraz innych instytucji, ale także dla wszystkich mieszkańców gminy;
- koordynacyjną dla innych dokumentów programowych i planistycznych na poziomie gminnym;
- informacyjną dla mieszkańców, inwestorów, partnerów, itp.;
- promocyjną w kontekście lokalnym, regionalnym, krajowym oraz ponadnarodowym.

Strategia powstała zgodnie z nowymi przepisami, 12 listopada 2020 r. weszła w życie nowelizacją Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju – podstawowego aktu prawnego, który reguluje w Polsce politykę rozwoju. Uchwalona w lipcu 2020 roku nowela nadaje nowy kształt systemowi strategicznego zarządzania krajem i wprowadza nowe instrumenty polityki regionalnej. Na szczeblu lokalnym potwierdzono praktykę opracowywania i uchwalania strategii rozwoju gminy: wiele samorządów terytorialnych przygotowywało dotychczas strategie rozwoju, jednak nie były one osadzone w przepisach prawnych. Punktem wyjścia do prac nad strategią było opracowanie Diagnozy społeczno – gospodarczej i przestrzennej Gminy Gorzkowice. Jej zadaniem było scharakteryzowanie potencjału społeczno-ekonomicznego gminy w kontekście głównych kierunków jej rozwoju, uwzględniając przy tym przestrzenne uwarunkowania środowiskowo-infrastrukturalne. Diagnoza strategiczna jest kanwą do opracowania kierunków działań, a następnie celów strategicznych i celów operacyjnych.

Uwarunkowania, wnioski z Diagnozy społeczno – gospodarczej i przestrzennej gminy

Uwarunkowania i metodyka opracowania Strategii

W pracach nad dokumentem został przyjęty mechanizm oparty na eksperckim modelu budowy planów strategicznych jednostek samorządu terytorialnego. Dzięki temu dokument ten stanowi niezależne źródło informacji i wiedzy na temat rozwoju Gminy Gorzkowice.

Metodyka prac nad strategią

Prace nad strategią zostały podzielone na 4 etapy: diagnozę stanu, analizę strategiczną, redakcję właściwą oraz przyjęcie dokumentu do realizacji.

Etap I, którym była diagnoza stanu miała charakter pracy eksperckiej i polegała na opracowaniu diagnozy społeczno-gospodarczej i przestrzennej gminy – diagnoza stanowi odrębny dokument stanowiący fakultatywny załącznik do samej strategii. Opisany został stan zasobów oraz tendencje rozwojowe zachodzące w sferze przestrzenno-przyrodniczej, społecznej, gospodarczo-finansowej;

Etapem II było przeprowadzenie analizy strategicznej. Bazował on głównie na wynikach spotkań eksperckich, wywiadach z pracownikami urzędu. Zrealizowane działania pozwoliły kolejno na:

- wprowadzenie i wstępne prace analityczne;
- omówienie metodyki procesu budowania strategii rozwoju metodą ekspercką;
- dokonanie przeglądu uwarunkowań mających wpływ na sytuację gminy – zebranie opinii i spostrzeżeń uczestników spotkań;
- przeprowadzenie analizy SWOT;
- określenie wizji i misji gminy;
- formułowanie celów w poszczególnych wyzwaniach;
- określenie założeń organizacyjnych dla poszczególnych projektów;

Etap III obejmował opracowanie strategii zgodnie z wymaganą strukturą, opisanie zgodności strategii z dokumentami strategicznymi poziomu regionalnego oraz ustalenie procedur implementacji, monitorowania i aktualizacji dokumentu;

Etap IV koncentrował się na uczestnictwie interesariuszy w procesie konsultacji dokumentu. Zweryfikowano zapisy oraz wprowadzono proponowane zmiany i uzupełnienia. Projekt strategii został przedłożony do konsultacji sąsiednim gminom, Urzędowi Marszałkowskiemu w Łodzi oraz Łódzkiemu Urzędowi Wojewódzkiemu w Łodzi. Ponadto wystąpiono o ustalenie obowiązku przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko.

Wykonana diagnoza pozwala na weryfikację obecnego położenia społeczno-gospodarczego gminy, dzięki czemu można określić najbardziej pożądany obraz przyszłości, czyli wizję rozwoju. Składa się z ustalonych celów strategicznych, których osiągnięcie jest gwarancją spełnienia się wizji rozwoju. Na podstawie sprecyzowanej wizji możliwe stało się poszukiwanie misji rozwoju, czyli zespołu wartości jednoczących społeczność lokalną wokół wspólnej idei rozwojowej. Dzięki

swojej zwięzłości, elastyczności i oryginalności misja przedstawia rolę, która jest dedykowana całej społeczności. Uzupełnieniem przyjętego podejścia jest wskazanie wyzwań, które są łącznikiem pomiędzy przedstawioną wizją i misją, a skonkretyzowanym zbiorem celów. W warstwie wykonawczej zauważono, że nie jest możliwe antycypowanie, czy przy dostępnych zasobach możliwe jest osiągnięcie stanu docelowego. Przeprowadzono zatem sukcesywne uzgodnienia, zmiany i modyfikacje pozwalające na ostateczną identyfikację wizji, misji oraz celów. Proces dochodzenia do prezentowanej wersji stanowi właściwy sposób łączenia odmiennych sposobów postrzegania problematyki rozwoju w jedną spójną całość. Strategia w swojej ostatecznej wersji jest dokumentem perspektywicznym i długofalowym, wskazującym priorytety i narzędzia realizacji, które na najbliższe lata wydają się stwarzać najwięcej możliwości dla rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Gorzkowice. Strategia jest dokumentem, który w swoich założeniach musi podlegać aktualizacji, ewaluacji i monitoringowi, tak aby jej realizacja odpowiadała potrzebom gminy i jej mieszkańców.

Wnioski z Diagnozy społeczno – gospodarczej i przestrzennej

Do 2023 r. będą realizowane projekty z perspektywy finansowej Unii Europejskiej 2014 - 2020. Gmina dla potrzeb realizacji polityki rozwoju regionalnego oraz możliwości aplikowania o fundusze strukturalne Unii Europejskiej przygotowała dokumenty planistyczne, które były podstawą aplikowania o środki europejskie. Przygotowany wówczas dokument w postaci Strategii Rozwoju Gminy Gorzkowice na lata 2015 – 2021 zawiera cele strategiczne oraz projekty inwestycyjne i społeczne. W obszarze przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną, poprawie efektywności energetycznej ważną rolę odgrywał opracowany Plan Gospodarki Niskoemisyjnej.

Projekty zrealizowane ze środków zewnętrznych:

1. **Utworzenie dodatkowych miejsc opieki w Samorządowym Klubie Dziecięcym w Gorzkowicach**, Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020, wartość dofinansowania 493 495,27 zł;

2. **Krok dalej – rozwój edukacji cyfrowej w gm. Gorzkowice Krok dalej - rozwój edukacji cyfrowej**, Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020, wartość dofinansowania 806 894,96 zł;
3. **Zdalna szkoła** - w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej nr I „Powszechny dostęp do szybkiego Internetu” działania 1. 1 „Wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach” dotycząca realizacji projektu grantowego pn.: Zdalna Szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego, wartość dofinansowania 60 tys. zł.
4. **Zdalna szkoła +** w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej nr I „Powszechny dostęp do szybkiego Internetu” działania 1. 1 „Wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach” dotycząca realizacji projektu grantowego pn.: Zdalna Szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego, wartość dofinansowania 55 tys. zł;
5. **Budowa sieci wodociągowej oraz zakup niezbędnego sprzętu stanowiącego wyposażenie obiektów budowlanych służących do zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków tj. koparko - ładowarki i beczki asenizacyjnej**, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, wartość dofinansowania 378 435,00;
6. **Odnawialne źródła energii w gminie Gorzkowice**, Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020, wartość dofinansowania 2 046 288,35 zł;
7. **Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przepompowniami ścieków w miejscowości Szczepanowice**, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, wartość dofinansowania 1 391 371,00 zł;
8. **Zakup instrumentów dla Gminnej Orkiestry Dętej w Gorzkowicach**, wartość wniosku 40.000,00, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „BUDUJ RAZEM” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Okres do 2030 r. to nowa perspektywa budżetowa Unii Europejskiej, ale także czas planowania nowych wyzwań i realizacji nowych zamierzeń inwestycyjnych przez gminę. Gorzkowice zamierzają efektywnie wykorzystać przewidywane środki zewnętrzne oraz wsparcie z budżetu państwa w ramach przygotowywanych programów rządowych. Opracowana dla potrzeb strategii diagnoza po analizie zgromadzonego materiału, charakterystyki gminy, jej otoczenia społeczno – gospodarczego pozwoliła zdiagnozować problemy i ustalić priorytety na najbliższe lata. Diagnoza zobrazowała sytuację gminy jest kanwą do postawienia celów i określenia zadań do realizacji. Ponadto weryfikacja i podsumowanie wykonania dotychczasowego planu inwestycyjnego w gminie oraz poznanie głównych kierunków dalszych działań przewidzianych przez władze gminy dały podstawę do zdefiniowania wyzwań, celów i zadań, określenia wizji oraz misji gminy.

Wyznaczenie celów zostało poprzedzone nakreśleniem głównych obszarów problemowych w gminie. Na ich podstawie zostały sformułowane w kolejnych rozdziałach wyzwania oraz cele.

Zdiagnozowane problemy:

- I. Braki w gminnej infrastrukturze technicznej tj. infrastruktura drogowa, infrastruktura wodno – kanalizacyjna;*
- II. Zanieczyszczenie środowiska tj. niska emisja, gospodarka odpadami, oczyszczalnia ścieków;*
- III. Depopulacja i migracja zarobkowa oraz edukacyjna;*
- IV. Pauperyzacja ludności, uzależnienia;*
- V. Wykluczenie społeczne i cyfrowe.*

Obszary strategicznej interwencji w Strategii Rozwoju Województwa a zakres planowanych działań Gminy

Obszary Strategicznej Interwencji w województwie łódzkim

Zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju obszar strategicznej interwencji to określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania potencjałów rozwojowych,

do którego kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, lub rozwiązania regulacyjne. W Strategii wskazano OSI dwojakiemu rodzaju: krajowe oraz regionalne¹.

¹ www.strategia.lodzkie.pl

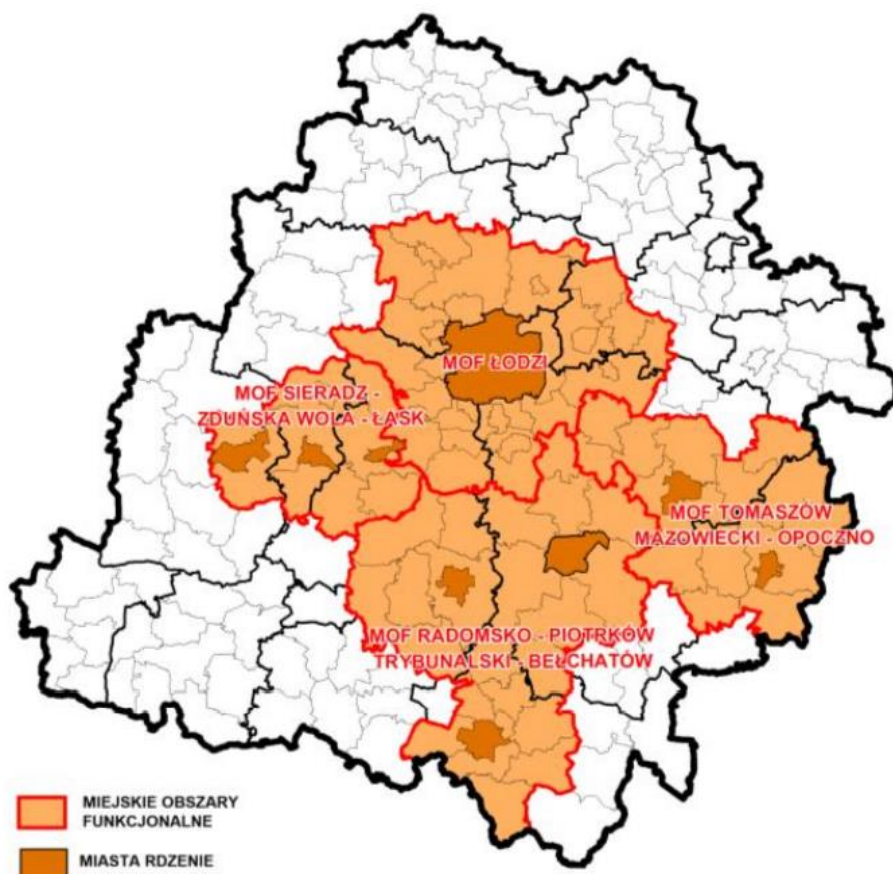
Obszary Strategicznej Interwencji w województwie łódzkim²

² [SRWL-2030_6.05.2021_uchwalona.pdf \(lodzkie.pl\)](#)

Zgodnie z przygotowanym w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 podziałem dotyczącym obszarów strategicznej interwencji obszar gminy Gorzkowice został zakwalifikowany do **MIEJSKIEJGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO - MOF Radomsko – Piotrków Trybunalski – Bełchatów ORAZ OBSZARU NOWEJ ENERGII**.

MIEJSKI OBSZAR FUNKCJONALNY³

MIEJSKIE OBSZARY FUNKCJONALNE (MOF) - na terenie województwa wyróżniono cztery miejskie obszary funkcjonalne: MOF Ośrodka Wojewódzkiego – Łódź oraz 3 wielordzeniowe MOF: MOF Sieradz – Zduńska Wola – Łask, MOF Tomaszów Mazowiecki – Opoczno oraz MOF Radomsko – Piotrków Trybunalski – Bełchatów. Miejski Obszar Funkcjonalny jest szczególnym typem obszaru funkcjonalnego. Zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju obszar funkcjonalny to obszar, na którym występuje względnie wyodrębniający się, intensywny i otwarty system powiązań społecznych, gospodarczych lub

³ [SRWL-2030_6.05.2021_uchwalona.pdf \(lodzkie.pl\)](#)

przyrodniczych, uwarunkowanych cechami środowiska geograficznego (przyrodniczego i antropogenicznego).

OBSZAR NOWEJ ENERGII

OBSZAR NOWEJ ENERGII - obejmuje 35 gmin o powierzchni 3 667 km² i liczbie ludności wynoszącej 417 tys. osób, co stanowi 20% powierzchni województwa łódzkiego i 17% jego ludności. Szczegółowe analizy dotyczące delimitacji zostały przeprowadzone na potrzeby Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji Województwa Łódzkiego i uwzględniały następujące elementy: aspekty środowiskowe (zasięgi: obszaru górniczego, terenu górniczego, leja depresji) i społeczno-gospodarcze (wielkość zatrudnienia w sektorze górniczo-energetycznym, dojazdy do pracy, sieci powiązań między przedsiębiorstwami oraz wpływy z podatków przekazywanych przez PGE GiEK S.A.). Zmiana polityki energetycznej w nowym okresie programowania 2021-2027 i do 2040 r., odpowiadająca jej nowa

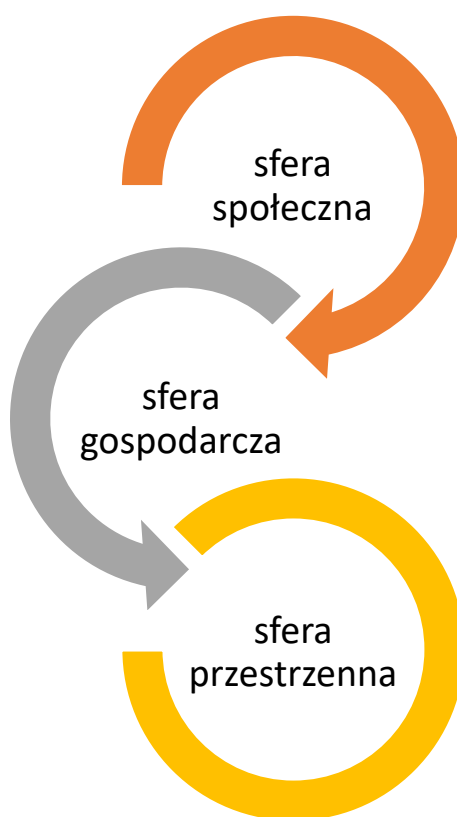
strategia rozwoju grupy PGE i prowadzenie procesów restrukturyzacyjnych w sektorze górnicoenergetycznym i sektorach współpracujących oraz planowane przejęcie aktywów węglowych przez nowo powołaną Narodową Agencję Bezpieczeństwa Energetycznego były podstawą identyfikacji obszaru, na którym negatywne skutki prowadzonej transformacji górnico-energetycznej będą najbardziej odczuwalne⁴.

Analiza SWOT Gminy

Ważnym etapem prac z punktu widzenia podsumowania diagnozy w gminie i sformułowania celów rozwojowych jest analiza zasobów wewnętrznych gminy oraz jej otoczenia zewnętrznego pod kątem identyfikacji szans i zagrożeń dla dalszego rozwoju. Narzędziem, jakie posłużyło do tych prac jest analiza SWOT. Jest to jedna z najpopularniejszych technik analitycznych, służąca do porządkowania informacji. Nazwa SWOT pochodzi angielskich słów: Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia). Ocena zarówno wewnętrznych oraz zewnętrznych czynników mogących mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego, stanowi użyteczne narzędzie prowadzące do dokonania analizy zasobów i otoczenia gminy oraz określenia priorytetów rozwoju. W celu uzyskania jasnej analizy traktuje się atuty i słabe strony jako czynniki wewnętrzne z punktu widzenia społeczności lokalnej, na które społeczność ma wpływ, a okazje i zagrożenia jako czynniki zewnętrzne, znajdujące się w otoczeniu bliższym i dalszym gminy.

⁴ [SRWL-2030_6.05.2021_uchwalona.pdf \(lodzkie.pl\)](#)

Gmina Gorzkowice
Zintegrowana polityka rozwoju
zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Bliska lokalizacja w odległości ok 30 km od - miast Piotrków Trybunalski, Radomko – dostęp do rynku pracy, edukacji, oferty kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej	Zanieczyszczenie środowiska w gminie, brak dbałości o środowisko - wciąż duża popularność nieekologicznych źródeł ciepła
Dobry układ komunikacyjny, w tym bliskość autostrady, połączenie kolejowe z Łodzią, Radomskiem, Częstochową	Niewykorzystane walory turystyczne i zagospodarowania zalewu w Cieszanowicach
Korzystane warunki do zamieszkania,	Brak uzbrojonych terenów

budownictwa jednorodzinnego	inwestycyjnych
Dobrze rozwinięta infrastruktura handlowo – usługowa	Wymagająca rozbudowy na obszarach poza Gorzkowicach kanalizacja sanitarna
Stabilna sytuacja finansowa gminy	Wymagający poprawy stan nawierzchni dróg lokalnych
Rozwijająca się gminna infrastruktura techniczna: wodno-kanalizacyjnej, gazowej	Brak ścieżek i ciągów pieszo – rowerowych
Doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych i realizacji projektów współfinansowanych z funduszy europejskich	Wymagająca remontów sieć wodociągowa
Działalność organizacji pozarządowych	Braki w wyposażeniu w sprzęt multimedialny, komputerowy placówek edukacyjnych
Poprawiająca się estetyka przestrzeni publicznej	Niewydajna i wymagająca rozbudowy oczyszczalnia ścieków
Proekologiczne podejście gminy, realizacja inwestycji poprawiających stan środowiska	Niewystarczająca ilość mieszkań komunalnych i socjalnych
Wysoki stopień bezpieczeństwa publicznego	Wciąż niewielka ilość instalacji odnawialnych źródeł energii
Realizacja inwestycji poprawiających efektywność energetyczną	Wymagający remontów, w tym termomodernizacji stan budynków użyteczności publicznej
Działalność i aktywność klubów sportowych	Brak mieszkań komunalnych lub socjalnych
Dobra infrastruktura sportowa i rekreacyjna	Wymagająca uzupełnienia oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci
Zapewniona opieka medyczna - Punkt Doraźnej Pomocy Ambulatoryjnej z Samodzielnego Szpitala	Wymagająca wzbogacenia oferta kulturalna dedykowana różnych grupom wiekowym

Wojewódzkiego w Piotrkowie Tryb.	
Promocja postaw proekologicznych w szkołach, realizacja inwestycji proekologicznych w gminie	Niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców dotycząca wiedzy na temat odnawialnych źródeł energii, segregacji odpadów, szkodliwości pokryć azbestowych
Funkcjonowanie przedszkoli, klub malucha, żłobków	Dziki wysypiska śmieci na terenach leśnych i wymagający rozbudowy PSZOK
Ustabilizowana liczba mieszkańców	Hermetyczny rynek pracy
Wspieranie i krzewienie lokalnych tradycji i kultury m.in. poprzez organizację imprez, wydarzeń, działalność Zespołu Pieśni i Tańca, Orkiestra Dęta	Emigracja młodych, wykształconych mieszkańców
Obecność kilku dużych firm zapewniających zatrudnienie dla mieszkańców gminy	Niewystraszający budżet na inwestycje
SZANSE	
ZAGROŻENIA	
Nowa perspektywa unijna na lata 2021 - 2027	Niestabilna sytuacja epidemiczna w kraju związana z wirusem
Środki w ramach Krajowego Planu Odbudowy i innych programów krajowych	Wysokie koszty stworzenia i utrzymania nowych miejsc pracy
Rozwój budownictwa letniskowego	Zmieniające się przepisy prawa, w tym procedur prawa zamówień publicznych
Zagospodarowanie turystyczne nad zalewem Cieszanowickim	Spadające wpływy podatkowe, co powoduje deficyt budżetowy
Wsparcie i rozwój przedsiębiorczości na terenie gminy	Niestabilna polityka skarbowa
Wzrost liczby mieszkańców i rozwój budownictwa jednorodzinnego	Wahające się ceny produktów rolnych

Niższe koszty prowadzenia działalności gospodarczej na terenach wiejskich	Konkurencja ze strony podmiotów działających poza granicami gminy
Realizacja przez gminę inwestycji poprawiających stan środowiska , w tym współfinansowanych ze środków UE	Rosnące ryzyko dla inwestycji prywatnych i dla prowadzenia biznesu
Rozwój intensywnego rolnictwa na obszarach o korzystnych warunkach naturalnych, wprowadzenie nowych technologii w produkcji roślinnej i zwierzęcej (rolnictwo ekologiczne, specjalistyczne)	Zjawisko migracji zarobkowej
Wzrost zainteresowania nabywaniem działek rekreacyjnych w rejonach atrakcyjnych krajobrazowo, planowanych do zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego	Rosnące koszty zakupu działek rekreacyjnych i letniskowych skutkujące spadkiem zainteresowania ze strony kupujących
Możliwość rozwoju istniejących firm	Rosnące koszty prowadzenie działalności gospodarczej

Model struktury funkcjonalno – przestrzennej Gminy

Celem polityki przestrzennej gminy jest podnoszenie standardów i warunków życia mieszkańców i sprawności funkcjonowania struktur przestrzennych przez wykorzystywanie terytorialnych warunków rozwoju i przeciwdziałanie degradacji istniejących walorów.

Podstawowym narzędziem kształtowania polityki przestrzennej w systemie aktów planistycznych w Polsce są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z art. 4 ust 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego następuje ustalenie przeznaczenia terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy danego terenu. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sporządza się obowiązkowo, jeżeli wymagają tego przepisy odrębne (m.in. prawo lotnicze, ustawa o ochronie

gruntów rolnych i leśnych, ustawa o lecznictwie uzdrowiskowym itp.), dla pozostałych terenów uchwalany jest fakultatywnie. Poważnym obciążeniem dla gminy są koszty opracowania planów, a także ekonomiczne skutki ich uchwalenia. Problemem jest również stosunkowo długi czas sporządzania planów. Uchwalenie miejscowego planu może wprowadzać ograniczenia możliwości zabudowy poszczególnych nieruchomości, z kolei zmiana warunków zagospodarowania konkretnych nieruchomości może być podstawą żądania od gminy wykupu nieruchomości lub kierowania innych roszczeń odszkodowawczych ze strony właścicieli wobec gminy. Dodatkowo, jeżeli w związku z uchwaleniem planu miejscowego lub jego zmianą, wartość nieruchomości uległa obniżeniu, a właściciel albo użytkownik wieczysty zbywa tę nieruchomość, może żądać od gminy odszkodowania równego obniżeniu wartości nieruchomości. Jeżeli natomiast, w związku z uchwaleniem planu miejscowego albo jego zmianą wartość nieruchomości wzrosła, a właściciel lub użytkownik wieczysty zbywa tę nieruchomość, pobierana jest na rzecz gminy jednorazowa opłata ustalona w tym planie, określona w stosunku procentowym do wzrostu wartości nieruchomości.⁵

Na obszarze gminy Gorzkowice obowiązuje następujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Gorzkowiczki:

Uchwała Nr XXXV/252/2017 Rady Gminy Gorzkowice z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Gorzkowice dla obszaru położonego w obrębie geodezyjnym Gorzkowiczki.

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów zgodnie z aktualnym *STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY GORZKOWICE*:

Na bazie istniejących warunków środowiska przyrodniczego, stanu zainwestowania oraz potrzeb gospodarczych i inwestycyjnych dla gminy Gorzkowice określono główne funkcje, w oparciu o które zakłada się rozwój gminy⁶:

- *funkcja rolnicza* - korzystne warunki dla rozwoju produkcji rolniczej, uwarunkowanie genetyczne, tradycje, wykształcenie mieszkańców oraz udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni stanowią przesłanki do utrzymania rolniczego charakteru gminy;

⁵ ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY GORZKOWICE.

⁶ Tamże.

- *funkcja produkcyjno – usługowa* - niezbędna i nieunikniona restrukturyzacja i przebudowa rolnictwa spowoduje wzrost wydajności pracy w rolnictwie i uwalnianie nadwyżek siły roboczej dotychczas zatrudnionej w produkcji rolniczej;
- *agroturystyka, turystyka i rekreacja* - agroturystyka rozwija się w oparciu o pobyt w rodzinie wiejskiej, prowadzącej gospodarstwo rolne i kierowana jest przede wszystkim do turystów indywidualnych. Odpowiednia promocja ze strony gminy może zachęcić turystów do jej odwiedzania, a mieszkańców do tworzenia odpowiedniej bazy dla wygodnego zakwaterowania. Tworzenie gospodarstw agroturystycznych to szansa dla wiejskich rodzin na zwiększenie ich dochodów, zaangażowanie wszystkich członków gospodarstw rolnych, lepszego wykorzystywania produktów z gospodarstw rolnych, a także zmiany dotychczasowej struktury upraw;

Zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy

Zgodnie z wcześniejszymi wskazaniem, w ramach kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, przyjęto następujące podstawowe założenia:

- ochronę przed rozproszoną zabudową terenów nieurbanizowanych, ze szczególnym uwzględnieniem terenów o wysokiej wartości przyrodniczej i obowiązujących form ochrony przyrodniczej oraz wysokiej bonitacji gleb,
- ograniczenia w ruralizacji obszarów o niekorzystnych warunkach fizjograficznych w dolinach rzek i na podmokłych terenach łąk oraz wykluczenie nowej zabudowy w strefie zagrożenia powodziowego rzeki Prudki,
- wymóg, iż rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnej winien respektować walory przyrodnicze oraz uwzględniać potrzebę wyposażenia terenu w podstawowe urządzenia infrastruktury technicznej,
- konieczność ochrony obszaru, pozostającego w zasięgu ochrony wód podziemnych GZWP 401 poprzez uwzględnienie rygorów ochronnych w zakresie lokalizacji obiektów i urządzeń, które mogą zagrozić jakości wód,
- ograniczenie obudowy korytarza komunikacyjnego drogi krajowej Nr 91,
- preferencje dla kompleksowego rozwiązania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej,
- zabezpieczenie potrzeb lokalizacyjnych dla inwestycji związanych z produkcją energii ze źródeł odnawialnych (farmy wiatrowe).

W nowej Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego obszary wiejskie zostały wskazane jako istotne z punktu widzenia rozwoju województwa i zachowania tożsamości.

Zgodnie z zapisami ww. Strategii:

„Obszary wiejskie województwa łódzkiego prezentują bogate spektrum typów funkcjonalnych poczynając od rolniczych gmin wiejskich skończywszy na gminach o przemysłowym, usługowym bądź wielofunkcyjnym charakterze. Istnieje też znaczna liczba gmin, położonych głównie w sąsiedztwie średnich i dużych miast, mająca funkcje typowo mieszkaniowe. Pomimo tak dużej różnorodności posiadają one wspólny mianownik barier i problemów rozwojowych: są to różnego rodzaju problemy transportowe, poczynając od braków w infrastrukturze komunikacyjnej na wykluczeniu z transportu publicznego skończywszy. Słabą stroną większości gmin wiejskich jest niski potencjał gospodarczy, którego wzmocnienie będzie wymagało wsparcia i modernizacji rolnictwa, rozwoju funkcji pozarolniczych, inwestycji w kapitał ludzki i społeczny. Kolejnym problemem gmin wiejskich jest stan środowiska naturalnego, w szczególności w zakresie niskiej jakości wód i powietrza oraz niewystarczającej ochrony obszarów cennych pod względem walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Negatywnym zjawiskiem, zwłaszcza w gminach położonych w otoczeniu średnich i dużych miast, jest presja urbanizacyjna, której efektem jest chaos przestrzenny, rosnące koszty społeczne i niewystarczający rozwój infrastruktury technicznej w stosunku do potrzeb rosnącej populacji. Wdrażanie modelu wielofunkcyjnego wsi będzie wiązało się z rozwijaniem branż komplementarnych dla rolnictwa bazujących na lokalnych zasobach. Ponadto zróżnicowanie działalności gospodarczej i wzrost liczby nowych podmiotów gospodarczych oferujących profesjonalne usługi naukowe i techniczne będą skorelowane ze wzrostem innowacyjności w rolnictwie oraz rozwojem nowych sektorów gospodarki specyficznych dla takich obszarów jak: biogospodarka, zielona gospodarka, OZE. W perspektywie najbliższych lat w związku z ekologizacją sektorów i branż w krajowej gospodarce oraz społeczną świadomością w zakresie ochrony środowiska wzrośnie zapotrzebowanie na produkty i usługi w sektorze zielonej gospodarki. Na obszarach wiejskich wzrośnie również zapotrzebowanie na świadczenie usług społecznych (opiekuńczych, terapeutycznych, integracyjnych) w efekcie starzejącego się społeczeństwa, co

*pozwoili na urzeczywistnienie w praktyce idei rolnictwa społecznego oraz zwiększenie i dywersyfikację dochodów gospodarstw. Dużą rolę w realizacji tych celów odgrywać będzie zwiększenie dostępności transportowej obszarów wiejskich oraz likwidowanie deficytów w infrastrukturze telekomunikacyjnej i dostępie do Internetu. Ze względu na nowe możliwości tworzenia miejsc pracy oraz konieczność poprawy jakości życia na wsi istotne będzie wdrażanie koncepcji Inteligentnych wsi (Smart Villages) – tj. nowej koncepcji w zakresie kształtowania polityki UE. **Idea Smart Villages** dotyczy różnych obszarów życia wsi i stwarza nowe możliwości, np. poprawy mobilności, rozwoju przedsiębiorczości, innowacyjnych rozwiązań w zakresie ochrony środowiska, korzystania z szans, jakie daje biogospodarka i gospodarka o obiegu zamkniętym (w tym krótkie łańcuchy dostaw żywności, energia odnawialna, Rolnictwo 4.0), zapewnienia wysokiej jakości edukacji i usług zdrowotnych lub zapobiegania wykluczeniu społecznemu⁷”.*

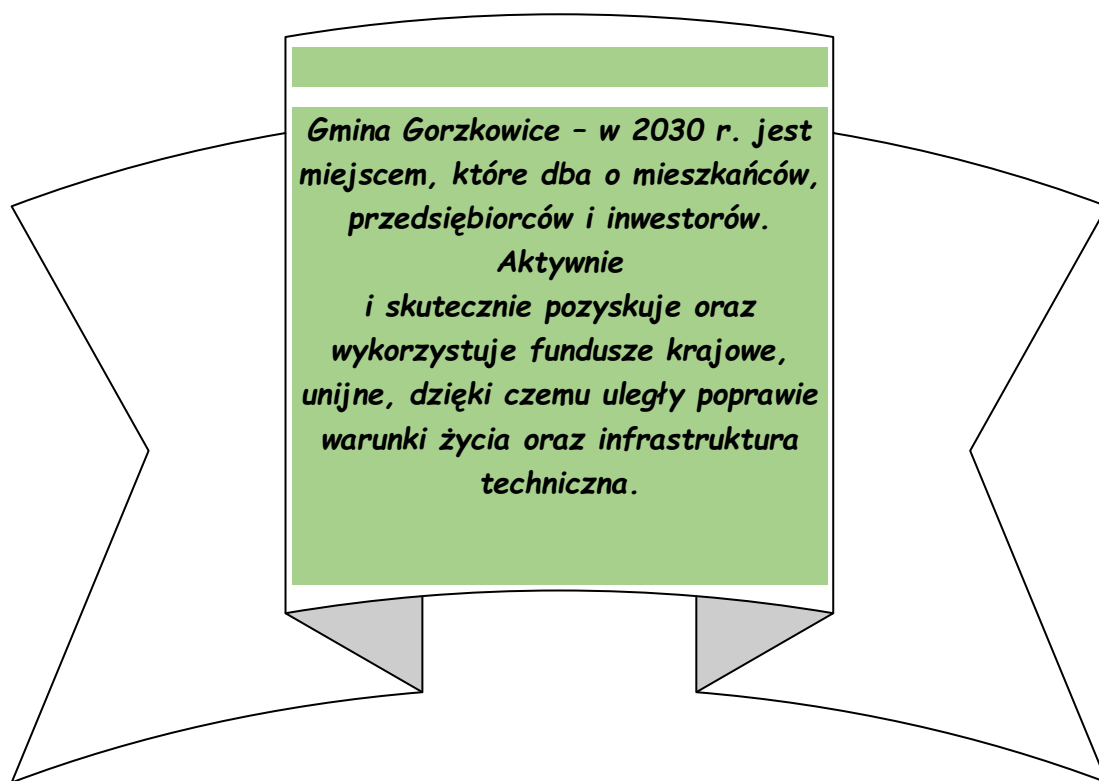
Założenia planistyczne Gminy

Wizja i misja rozwoju

Pod pojęciem wizji w kontekście rozwoju gminy rozumiemy oczekiwany obraz we wskazanym horyzoncie czasowym. Można to odnieść do opisu wizerunku Gminy Gorzkowice w ustalonej przestrzeni oczywiście przy założeniu występowania sprzyjających uwarunkowań w otoczeniu społeczno – gospodarczym wewnętrznym i zewnętrznym. Wizja jest zatem zapisem stanu i sytuacji Gminy w danym punkcie w przyszłości.

⁷ [SRWL-2030_6.05.2021_uchwalona.pdf \(lodzkie.pl\)](#).

Wizja Gminy Gorzkowice:

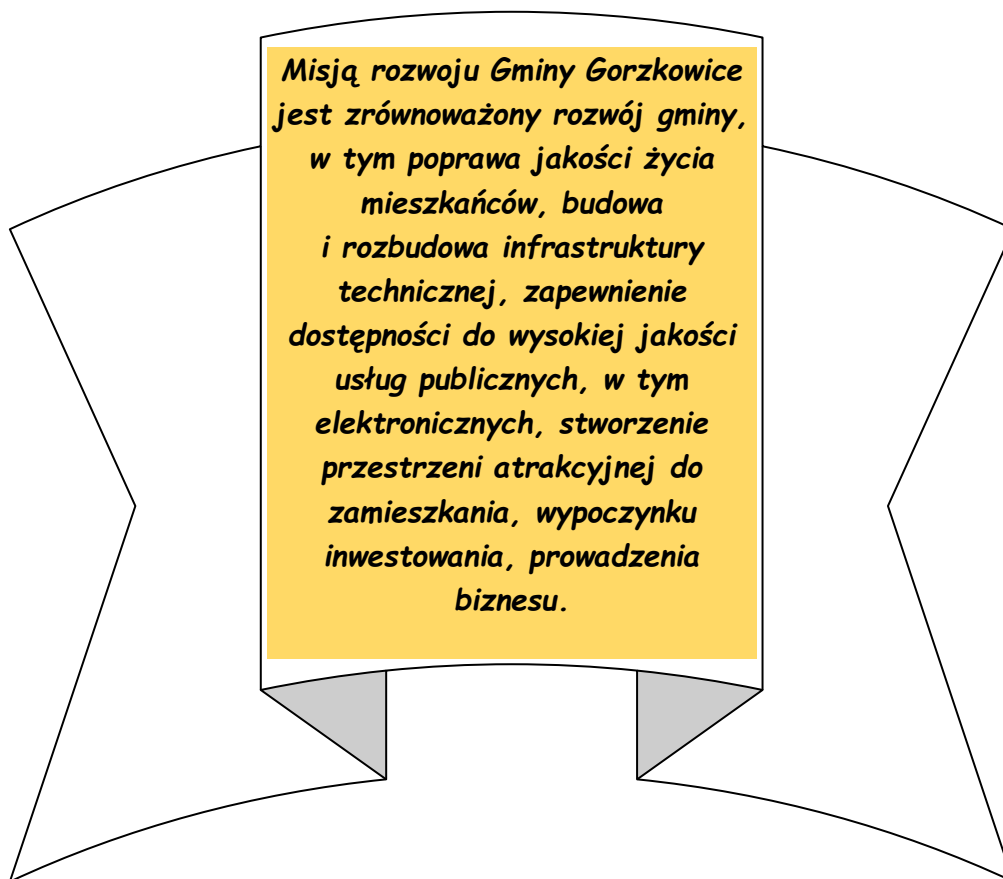

*Gmina Gorzkowice - w 2030 r. jest
miejscem, które dba o mieszkańców,
przedsiębiorców i inwestorów.*

*Aktywnie
i skutecznie pozyskuje oraz
wykorzystuje fundusze krajowe,
unijne, dzięki czemu uległy poprawie
warunki życia oraz infrastruktura
techniczna.*

Misja Gminy Gorzkowice:

Z kolei misja gminy, stanowi uszczegółowiony i doprecyzowany swoisty precyzyjny *manifest* najważniejszych celów, jest zatem jej *credo*. Misja gminy prezentuj jej rolę na rzecz interesariuszy.

Cele strategiczne rozwoju gminy

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy społeczno - gospodarczej, podsumowania wywiadów z władzami gminy, członkami zespołu ds. opracowania Strategii Rozwoju Gminy zostały zdefiniowane główne wyzwania.

Wyzwania:

- I. Infrastruktura - budowa, rozbudowa, remonty gminnej infrastruktury technicznej;**
- II. Zmiany klimatyczne - efektywna gospodarka zasobami, zachowanie różnorodności biologicznej, zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych,**
- III. Przedsiębiorczość - wsparcie lokalnego biznesu, zachęty inwestycyjne;**

IV. Społeczeństwo – edukacja, profilaktyka zdrowotna, przeciwdziałanie wykluczeniu .

Rozwój Gminy Gorzkowice do 2030 roku ukierunkowany został na zrównoważony rozwój w następujących sferach: przestrzennej, społecznej i gospodarczym.

W celu ukazania hierarchii i powiązań łączących poszczególne poziomy planów operacyjnych, opisano je w następującym układzie:

- I. Wyzwania (odpowiadające na pytanie: co chcemy osiągnąć?),
- II. Cele strategiczne i operacyjne (w jaki sposób to osiągniemy?),
- III. Zadania (co zrobimy, żeby to osiągnąć ?).

Strategia Rozwoju Gminy określa najważniejsze kierunki rozwoju gminy, będące odpowiedzią na wytypowane główne wyzwania rozwojowe. Do tego zdefiniowanych zostało 24 cele operacyjne, którym przypisano do realizacji 21 zadań o charakterze inwestycyjnym i społecznym.

Wyzwanie I. Infrastruktura - budowa, rozbudowa, remonty gminnej infrastruktury technicznej:

Cel strategiczny: Poprawa jakości życia poprzez zapewnienie dostępności do infrastruktury gminnej:

- Cel 1.1. Rozbudowa oczyszczalni ścieków;
- Cel 1.2. Budowa i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej;
- Cel 1.3. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków;
- Cel 1.4. Poprawa stanu dróg - remonty i modernizacje dróg lokalnych;
- Cel 1.5. Poprawa bezpieczeństwa - budowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszych;
- Cel 1.6. Rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej;
- Cel 1.7. Zagospodarowanie turystyczne nad Zalewem Cieszanowickim.

Wyzwanie II. Zmiany klimatyczne - efektywna gospodarka zasobami, zachowanie różnorodności biologicznej, zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych:

Cel strategiczny: Przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatu:

- Cel 2.1. Zwiększenie zastosowania i popularności odnawialnych źródeł energii;
- Cel 2.2. Przeciwdziałanie zjawisku niskiej emisji – wymiana źródeł ciepła na

ekologiczne;

Cel 2.3. Mała retencja – gromadzenia i zagospodarowanie wody;

Cel 2.4. Usuwanie wyrobów zawierających azbest;

Cel 2.5. Racjonalna gospodarka odpadami.

Wyzwanie III. Przedsiębiorczość - wsparcie lokalnego biznesu, zachęty inwestycyjne:

Cel strategiczny: Wsparcie rozwoju i konkurencyjności lokalnej gospodarki:

Cel 3.1. Stworzenie systemu zachęt inwestycyjnych;

Cel 3.2. Promocja przedsiębiorczości;

Cel 3.3. Promocja gospodarcza gminy - wyznaczenie terenów inwestycyjnych oraz pod działalność gospodarczą.

Wyzwanie IV. Społeczeństwo - edukacja, profilaktyka zdrowotna, przeciwdziałanie wykluczeniu.

Cel strategiczny: Wsparcie i rozwój kapitału społecznego:

Cel 4.1. Wsparcie sektora sportu, turystyki i rekreacji;

Cel 4.2. Podnoszenie świadomości prozdrowotnej, promocja i realizacja działań profilaktycznych;

Cel 4.3. Wsparcie rozwoju organizacji pozarządowych, w tym klubów sportowych;

Cel 4.4. Zwiększenie dostępności i jakości e-usług publicznych poprzez zapewnienie obywatelom łatwego dostępu do informacji publicznych;

Cel 4.5. Wsparcie powrotu na rynek pracy kobiet po okresie urlopu macierzyńskiego poprzez organizację opieki dla dzieci do 3 lat – żłobek, klub malucha;

Cel 4.6. Edukacja ekologiczna i promowanie postaw chroniących środowisko;

Cel 4.7. Wsparcie rozwoju kompetencji cyfrowych wśród mieszkańców gminy.

Cel 4.8. Organizacja cyklicznych imprez kulturalnych, rozrywkowych i sportowych;

Cel 4.9. Aktywizacja osób biernych zawodowo, bezrobotnych, przeciwdziałanie ubóstwu.

Plan zadań inwestycyjnych

Nazwa zadania: Poprawa efektywności energetycznej na terenie gminy Gorzkowice	
Uzasadnienie	Zgodnie z realizacją pakietu klimatycznego Polska i gminy są zobowiązane do redukcji emisji CO ₂ , likwidacji źródeł niskiej emisji, przechodzenia z paliwa konwencjonalnego na odnawialnego źródła energii, termomodernizację obiektów - docieplenia ścian, dachów,

	wymianę instalacji wewnętrznych. Poprawa jakości powietrza, ochrona atmosfery to kluczowe obszary wymagające szybkiej interwencji w naszym kraju. Na poziomie gminy tym ważniejsze jest promowanie ekologicznych źródeł ciepła, stosowanie odnawialnych źródeł energii. Jest to konieczne do przeciwdziałania mającemu bardzo negatywny wpływ na nasze zdrowie zjawisku niskiej emisji. Ponadto Unia Europejska w ramach tzw. polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 wskazała istotne postulaty: Najważniejsze cele na 2030 r.: - ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych (w stosunku do poziomu z 1990 r.) - zapewnienie co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii - poprawa efektywności energetycznej o co najmniej 32,5%
Opis	Planowane projekty obejmować będzie głęboką termomodernizację - docieplenia, wymianę stolarki okiennej, drzwiowej, wymianę źródeł ciepła na ekologiczne, zgodnie z zaleceniami wynikającymi z audytów energetycznych. Planowane prace będą dotyczyły w szczególności budynków użyteczności publicznej oraz budynków prywatnych, jeśli dostępne fundusze będą przewidywać takie wsparcie.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków

Uzasadnienie	Planowane przedsięwzięcie polega na wykonaniu robót budowlano-montażowych związanych z rozbudową i przebudową istniejącej oczyszczalni w zakresie procesu oczyszczania mechanicznego i biologicznego, co umożliwi prawidłowe funkcjonowanie obiektu oczyszczalni ścieków. Zasadniczym warunkiem rozbudowy jest zapewnienie wysokich standardów jakości ścieków oczyszczonych, zgodnym z aktualnym stanem prawnym. Projekt jest zgodny z Planem aglomeracji dla gminy Gorzkowice - Uchwała Nr L/906/14 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO z dnia 26 sierpnia 2014 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Gorzkowice. Realizacja projektu będzie oddziaływać pozytywnie na korzyści społeczno – ekonomiczne takie jak: • poprawa stanu uporządkowania gospodarki wodno - ściekowej, • zmniejszenie marginalizacji terenów wiejskich, • poprawa standardu życia mieszkańców obszarów wiejskich, • poprawa stanu infrastruktury technicznej.
Opis	W celu uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej na obszarze województwa łódzkiego, konieczne będzie przeprowadzenie prac obejmujących rozbudowę i modernizację infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Realizowane projekty przyczynią się do zwiększenia odsetka ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków oraz do podniesienia jakości życia mieszkańców województwa łódzkiego. Realizacja działania przyczyni się do zwiększenia odsetka ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z dyrektywą dotyczącą ścieków komunalnych oraz do podniesienia jakości życia mieszkańców województwa łódzkiego.

	Cel zostanie osiągnięty poprzez realizację kompleksowych inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej tylko w aglomeracjach od 2 tys. RLM włącznie do poniżej 10 tys. RLM (według wartości rzeczywistej RLM podanej w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych oraz Master Planie dla wdrażania dyrektywy 91/271/EWG). Celem głównym projektu jest: „Podniesienie jakości życia mieszkańców gminy Gorzkowice dzięki rozbudowie i przebudowie oczyszczalni ścieków w Szczepanowicach”.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: Poprawa stanu dróg

Uzasadnienie	Gmina planuje inwestycje związane z infrastrukturą drogową. Układ drogowy na terenie gminy jest przeciążony poprzez zwiększające się z roku na rok natężenie ruchu, co sprawia, że stan nawierzchni dróg lokalnych wymaga ciągłych modernizacji i remontów. Ponadto ważnym aspektem jest poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
Opis	Planowane są bieżące prace modernizacyjne obejmujące poprawę nawierzchni dróg lokalnych, w zależności od potrzeb.
Źródła finansowania	Budżet gminy, Budżet Samorządu Województwa Łódzkiego, Budżet Państwa w ramach planowanych dotacji, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: Budowa systemu kanalizacji sanitarnej

Uzasadnienie	Gmina rozbudowuje sieć kanalizacji zbiorczej. Kanalizacja sanitarna jest ważna z punktu widzenia ochrony środowiska oraz spełnienia przez Polskę dyrektywy z 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG). Nakłada ona na nie obowiązek zapewnienia zbiorczego odbioru nieczystości zgodnie z normami UE, np. przez założenie kanalizacji. Rozbudowa sieci będzie mieć pozytywny wpływ na ochronę przyrody w gminie.
Opis	W gminie planuje się rozbudowę systemu kanalizacji sanitarnej w formie sieci zbiorczej, ale przy zabudowie rozproszonej rozważana będzie budowa przydomowych oczyszczalni ścieków. Ponadto planowane jest dalsza rozbudowa tam gdzie jej nie ma.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, Budżet Samorządu Województwa Łódzkiego, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: Doposażenie placówek oświatowych

Uzasadnienie	Poprawa jakości kształcenia ogólnego w zakresie wsparcia kompetencji uczniów zgodnych z listą poniżej jest ważna z punktu widzenia rozwoju dzieci i młodzieży: porozumiewania się w języku ojczystym; porozumiewania się w językach obcych; kompetencji matematycznych i podstawowych kompetencji naukowo-technicznych; kompetencji informatycznych; umiejętności uczenia się; kompetencji społecznych i obywatelskich; inicjatywności
---------------------	--

	i przedsiębiorczości; świadomości i ekspresji kulturalnej. Wymienione kompetencje kluczowe uważane są za jednakowo ważne, ponieważ każda z nich może przyczynić się do samorealizacji i udanego życia w społeczeństwie wiedzy. Istotnym elementem nauczania eksperymentalnego jest obecnie szczególnie istotne, ponieważ pozwala na wykształcenie się u uczniów cech, które nie są pobudzane za pomocą kształcenia teoretycznego, tj. kreatywność, ciekawość poznania nowych zagadnień. W ramach projektu zwiększy się dostęp do usług edukacji, zwłaszcza w zakresie dostępu do sprzętu mającego na celu wsparcie kompetencji ogólnych, stanowiących fundament do nauczania eksperymentalnego. Zakupione środki trwałe będą odpowiadać na potrzeby nauczania w dziedzinach kluczowych, dzięki temu uczniowie będą mogli w łatwiejszy i efektywniejszy sposób zrozumieć i zapamiętać otrzymywaną wiedzę. Wzrost aktywności fizycznej u dzieci i młodzieży jest bardzo ważny, ponieważ z badań UNICEFU wynika, że polskie dzieci tyją najszybciej w Europie i w ciągu ostatniej dekady liczba osób z nadwagą podwoiła się.
Opis	Planowane jest wyposażenie placówek edukacyjnych w sprzęt komputerowy, pomoce dydaktyczne do nauki języków obcych i pozostałych kompetencji kluczowych, w tym sprzęt do nauczania eksperymentalnego, doświadczalnego. Ponadto planuje się organizację dodatkowych zajęć z zakresu kształtowania kompetencji kluczowych wśród uczniów. Kompetencja jest kombinacją wiedzy, umiejętności i przyjmowanej postawy. Kompetencje kluczowe to kompetencje, które wspierają rozwój osobisty, włączanie w życie społeczne, aktywne obywatelstwo i możliwość znalezienia zatrudnienia
Źródła finansowania	Budżet Gminy, fundusze strukturalne z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: Budowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszych

Uzasadnienie	Jazda na rowerze jest popularnym środkiem przemieszczania się po gminie, ale także coraz bardziej popularną formą rekreacji. Dlatego gmina powinna realizować inwestycję w budowę ciągów pieszo – rowerowych, które zwiększą bezpieczeństwo użytkowników ruchu drogowego, wpłyną na większą atrakcyjność gminy.
Opis	Planowana jest budowa ścieżek/ciągów pieszo - rowerowych, które będą łączyć miejscowości gminne, w tym rejony atrakcyjnie turystycznie zlokalizowane nad zalewem cieszanowskim.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, fundusze strukturalne z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: Utwardzenie terenu i wyposażenie Punktu Selektywnej Zbiórki

Odpadów Komunalnych

Uzasadnienie	Gmina ze względu na potrzebę uporządkowania kwestii gospodarki odpadami, segregacji odpadów, doprowadzić do poprawy stanu infrastruktury gminnego PSZOK, tak aby mógł on w pełni spełniać
---------------------	--

	oczekiwania mieszkańców i wymagania przepisów prawa.
Opis	Przedmiotem projektu jest poprawa infrastruktury gminnego PSZOK poprzez budowę utwardzonego placu manewrowego oraz nowego ogrodzenia panelowego. Ponadto przewiduje się zakup pojemników na odpady dla potrzeb PSZOK i mieszkańców dla potrzeb tzw. sortowania u źródła oraz wagi.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, fundusze strukturalne z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: Usuwanie wyrobów zawierających azbest

Uzasadnienie	Polska jest pierwszym i jedynym krajem w Unii Europejskiej, która podjęła wyzwanie wycofania z użytkowania wyrobów zawierających azbest. Od 2009 r. realizujemy Program Oczyszczania Kraju z Azbestu do 2032 r. Główne cele Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 to: - usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest; - minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju; - likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.
Opis	W ramach projektu planowane jest sukcesywne usuwanie wyrobów azbestowych w budynków prywatnych na terenie gminy poprzez zdjęcie, składowanie i usunięcie wyrobów azbestowych.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.

Nazwa zadania: Wymiana źródeł ciepła na ekologiczne

Uzasadnienie	Projekt stanowi odpowiedź na problem związany z potrzebą minimalizacji niskiej emisji na terenie gminy – zanieczyszczeń pochodzących z sektora prywatnego. Jest elementem realizacji gminnego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. Przyjmuje się, że kraje Unii Europejskiej powinny dążyć do redukcji emisji w wysokości 20% poziomu z roku 1990 (lub innego, możliwego do inwentaryzacji), redukcji zużycia energii pierwotnej o 20% w stosunku do prognoz na 2020 rok oraz zwiększenia udziału zużycia energii z odnawialnych źródeł do 20% w ogólnym zużyciu energii. Te cele strategiczne Polska planuje osiągnąć. Sytuacją idealną byłoby, gdyby na szczeblu regionalnym każda gmina osiągnęła założone cele w wysokości 20%. Realne do osiągnięcia cele dla wnioskodawcy wynikać będą ze stanu rzeczywistego i uwarunkowań wewnętrznych Gminy. Obowiązujący na terenie gminy Plan Gospodarki Niskoemisyjnej zakłada osiągnięcie szeregu celów ekologicznych, do których należą utrzymywanie standardów, zapewniających wysoką jakość powietrza poprzez minimalizację zanieczyszczeń pochodzących z niskiej emisji oraz zwiększenie udziału energii wytwarzanej ze źródeł odnawialnych.
Opis	Projekt będzie polegał na wymianie starych nieekologicznych źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych na terenie gminy. Wiele budynków wymaga wymiany źródła ciepła oraz termomodernizacji, ich przeprowadzenie przyczyni się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń, poprawy efektywności energetycznej obiektów i tym samym oszczędności

	w funkcjonowaniu oraz pozytywnego wpływu na ochronę powietrza i środowiska naturalnego. Ważnym aspektem jest fakt, że dzięki projektowi zmniejszy się także emisja szkodliwych gazów cieplarnianych.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: Odnawialne źródła energii w Gminie Gorzkowice - kolejne etapy

Uzasadnienie	Poprawa jakości powietrza, ochrona atmosfery to kluczowe obszary wymagające szybkiej interwencji w naszym kraju. Na poziomie gminy tym ważniejsze jest promowanie ekologicznych źródeł ciepła, stosowanie odnawialnych źródeł energii. Jest to konieczne do przeciwdziałania mającemu bardzo negatywny wpływ na nasze zdrowie zjawisku niskiej emisji. Ponadto Unia Europejska w ramach tzw. polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 wskazała istotne postulaty: Najważniejsze cele na 2030 r.: - ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych (w stosunku do poziomu z 1990 r.) - zapewnienie co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii - poprawa efektywności energetycznej o co najmniej 32,5%.
Opis	Planowane są działania w stosunku do budynków gminnych oraz budynków prywatnych. Planuje się projekty polegające na instalacjach OZE dedykowanych produkcji energii elektrycznej i ciepłej na własne potrzeby obejmujące pompy ciepła, solary, fotowoltaikę.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: Zagospodarowanie turystyczne nad Zalewem Cieszanowickim

Uzasadnienie	Zalew cieszy się dużą popularnością wśród mieszkańców, właścicieli domków letniskowych oraz turystów. Zagospodarowanie turystyczne wpływa korzystnie na rozwój lokalnej przedsiębiorczości.
Opis	Gmina jest zainteresowana rozwojem infrastruktury turystycznej, w tym zakresie gmina będzie także stwarzała przestrzeń i udogodnienia dla prywatnych inwestorów, którzy byliby zainteresowani inwestycjami nad zalewem w zakresie usług noclegowych, gastronomii, sprzętu wodnego, agroturystyki.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: Rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej

Uzasadnienie	Sport i rekreacja są ważnymi aspektami życia, dlatego w coraz większym stopniu mieszkańcy przywiązują wagę do aktywnego spędzania wolnego czasu. Realizacji takich zamierzeń może pomóc odpowiednia infrastruktura w najbliższej okolicy.
Opis	Zadanie ma szeroki i otwarty katalog możliwości, wśród nich należy wymienić place zabaw, tor do jazdy na rolkach, łyżworolkach,

	rozbudowę boisk, budowę siłowni zewnętrznych.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków

Uzasadnienie	W sytuacji, gdy budowa systemu kanalizacji zbiorczej nie ma uzasadnienia ekonomicznego, innym ekologicznym rozwiązaniem będzie budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.
Opis	W pierwszej kolejności przydomowe oczyszczalnie ścieków będą realizowane w miejscowościach, w których brak jest możliwości budowy lub rozbudowy sieci kanalizacyjnej. Budżet Gminy, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: E – usługi publiczne

Uzasadnienie	Pandemia w Polsce spowodowała, że koniecznym stało się wprowadzenie licznych udogodnień i możliwości załatwiania spraw urzędowych w formie elektronicznej. Jednak ten obszar zwłaszcza w gminach wiejskich wymaga doinwestowania i poszerzenia katalogu oferowanych usług.
Opis	Planowane działania mają się przyczynić do rozbudowy technologii informacyjno- komunikacyjnych świadczonych przez Urząd Gminy oraz jednostki podległe. Założeniem jest zwiększenie dostępności i jakości e-usług publicznych poprzez zapewnienie obywatelom łatwego dostępu do informacji publicznych, usprawnienie przepływu informacji oraz promowanie komunikacji elektronicznej między obywatelem, a administracją publiczną. Kluczowym elementem będzie wdrożenie szeregu usług elektronicznych.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Projekty społeczne „miękkie”

Nazwa zadania: Cyfrowa gmina

Uzasadnienie	Cyfryzacja życia jest faktem i nie da się już dziś funkcjonować w wielu obszarach bez dostępu do Internetu. Szereg spraw może być już załatwianych zdalnie. Jednak część społeczeństwa nadal czuje się wykluczona cyfrowo.
Opis	W ramach podejmowanych działań będą realizowane szkolenia, doradztwo dla seniorów, niepełnosprawnych, wykluczonych cyfrowo. Planuje się doposażenie jednostek gminnych w sprzęt, a jeśli programy pomocowe to umożliwia być może tak że wsparcie zakupu urządzeń dla mieszkańców, którzy sami nie są w stanie ponieść takiego wydatku. Założeniem jest, aby podnieść jakość wyposażenia jeśli chodzi o urządzenia cyfrowe, o komputery,

	oprogramowanie i jakość usług elektronicznych oferowanych mieszkańcom.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, fundusze strukturalne z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: Wsparcie opieki dla dzieci do 3 lat	
Uzasadnienie	Ważnym aspektem powrotu matek po okresie urlopu macierzyńskiego jest zapewnienie opieki nad dziećmi do lat 3. Taką formą opieki w postaci żłobków, klubów malucha, jest zainteresowanych coraz więcej rodziców.
Opis	W ramach przewidzianych działań gmina zakłada w przypadku dużego zainteresowania zapewnienie większej ilości miejsc w samorządowym klubie dziecięcym lub też stworzenie w przyszłości samorządowego żłobka.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, fundusze strukturalne z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: Przyjazna szkoła - doposażenie, organizacja zajęć dodatkowych	
Uzasadnienie	Poprawa jakości kształcenia ogólnego w zakresie wsparcia kompetencji kluczowych na rynku pracy oraz nauczania eksperymentalnego. Nauczanie eksperymentalne jest obecnie szczególnie istotne, ponieważ pozwala na wykształcenie się u uczniów cech, które nie są pobudzane za pomocą kształcenia teoretycznego, tj. kreatywność, ciekawość poznania nowych zagadnień. W ramach projektu zwiększy się dostęp do usług edukacji, zwłaszcza w zakresie dostępu do sprzętu mającego na celu wsparcie kompetencji ogólnych, stanowiących fundament do nauczania eksperymentalnego. Zakupione środki trwałe będą odpowiadać na potrzeby nauczania w dziedzinach kluczowych, dzięki temu uczniowie będą mogli w łatwiejszy i efektywniejszy sposób zrozumieć i zapamiętać otrzymywaną wiedzę. Wzrost aktywności fizycznej u dzieci i młodzieży jest bardzo ważny, ponieważ z badań UNICEFU wynika, że polskie dzieci tyją najszybciej w Europie i w ciągu ostatniej dekady liczba osób z nadwagą podwoiła się.
Opis	Planowane jest doposażenie placówek edukacyjnych w sprzęt komputerowy, sprzęt do nauczania eksperymentalnego, doświadczalnego. Ponadto planuje się organizację dodatkowych zajęć z zakresu kształtowania kompetencji kluczowych wśród uczniów. Kompetencja jest kombinacją wiedzy, umiejętności i przyjmowanej postawy. Kompetencje kluczowe to kompetencje, które wspierają rozwój osobisty, włączanie w życie społeczne, aktywne obywatelstwo i możliwość znalezienia zatrudnienia: ▪ porozumiewanie się w języku ojczystym ▪ porozumiewanie się w językach obcych ▪ kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne ▪ kompetencje informatyczne ▪ umiejętność uczenia się ▪ kompetencje społeczne i obywatelskie ▪ inicjatywność i przedsiębiorczość

	świadomość i ekspresja kulturalna.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: Podnoszenie kompetencji pracowników Urzędu Gminy i jednostek podległych	
Uzasadnienie	Nieustannie zachodzące zmiany, de facto we wszystkich sferach życia, wymuszają na jednostkach konieczność stałego podnoszenia poziomu wykształcenia, ciągłego poszerzania swoich kompetencji, w celu przystosowania się do zmiennej i nieprzewidywalnej rzeczywistości, a także sprawnego wykorzystywania wielu możliwości, jakich dostarczają nowoczesne technologie. Z tym powiązana jest koncepcja <i>uczenia się przez całe życie określana jest obecnie jako lifelong learning</i> i odnosi się do wszelkiej, trwającej przez całe życie, aktywności, mającej na celu rozwój wiedzy i umiejętności w perspektywie osobistej, obywatelskiej, społecznej oraz zorientowanej na zatrudnienie.
Opis	Szkolenia będą organizowane dla pracowników urzędu i jednostek podległych na podstawie bieżących potrzeb po analizie i rozpoznaniu potrzeb szkoleniowych. Szkolenia będą dotyczyć zarówno aspektów miękkich, kompetencyjnych oraz tych związanych z wykonywaniem obowiązków dotyczące prawa zamówień publicznych, prawa budowlanego, gospodarki odpadami, funduszy unijnych.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: Działania promocyjne i integracyjne	
Uzasadnienie	Gmina zamierza kontynuować i rozwijać aktywność w obszarze promocji, organizacji wydarzeń, festynów. Są one ukierunkowane na promocję gminy, integrację mieszkańców i gości odwiedzających gminę.
Opis	Zadanie przewiduje szeroki katalog możliwych działań wśród nich można wymienić organizację festynów, pikników i innych wydarzeń o charakterze kulturalnym i rozrywkowym.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: Eko – Gmina	
Uzasadnienie	W dobie zmian klimatycznych, zwiększającego się zanieczyszczenia środowiska, zjawiska niskiej emisji, rosnących ilości odpadów ważne jest edukowanie społeczności lokalnych w zakresie potrzeby ochrony środowiska przyrodniczego.
Opis	Planowane są działania podnoszące świadomość ekologiczną dotyczącą odnawianych źródeł energii, segregacji odpadów, smogu. Przewiduje się prelekcje, warsztaty, zajęcia, inne wydarzenia ekologiczne dla dzieci np. rajdy piesze, rowerowe,

	wędrówki, młodzieży oraz wszystkich zainteresowanych.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Nazwa zadania: Profilaktyka zdrowotna	
Uzasadnienie	W ramach przewidywanych działań zakłada się realizację programów rehabilitacji medycznej ułatwiających powroty do pracy oraz umożliwiających wydłużenie aktywności zawodowej.
Opis	Planowane działania będą dotyczyć głównych przyczyn dezaktywacji zawodowej tj. np. choroby układu krążenia, choroby nowotworowe, zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania, choroby układu kostno-stawowego i mięśniowego, choroby układu oddechowego). Wsparcie może być kierowane przede wszystkim na grupy docelowe najbardziej narażone na opuszczenie rynku pracy z powodu czynników zdrowotnych lub najbardziej bliskie powrotowi na rynek pracy w wyniku świadczeń z zakresu rehabilitacji.
Źródła finansowania	Budżet Gminy, samorząd województwa łódzkiego, fundusze strukturalnie z perspektywy na lata 2021 – 2027.

Rezultaty i efekty planowanych działań

Rezultaty przewidzianych zadań zostały uporządkowane w formie otwartego katalogu, który będzie mógł być uzupełniony w zależności do ustalonych wskaźników w ramach programów operacyjnych wdrażanych w nowej perspektywie. Weryfikacja wskaźników pozwoli na ocenę skuteczności podejmowanych działań i zostanie poddana analizie w ramach monitoringu.

Wartość bazowa 2021 określa się do stanu sprzed realizacji, dlatego też przyjęto, że wartość ta dla potrzeb strategii jest równa zero. Z uwagi na okres przygotowywania dokumentu i fakt, że część projektów jest w fazie koncepcyjnej lub projektowej nie jest możliwe precyzyjne wpisanie wartości docelowej. Dlatego też wartość docelowa wskaźnika nie może zostać skwantyfikowana w wyrażony liczbowo stan danego wskaźnika na moment zakończenia rzeczowej realizacji projektu. Posłużono się opcją opisową. Wartość liczbowe będą uzupełnione już na etapie docelowym opracowywania wniosków o dofinansowanie i projektów technicznych.

L.p. zadania	Nazwa zadania	Wskaźnik	Wartość bazowa 2021	Wartość docelowa 2030	Źródła weryfikacji
1.	Poprawa efektywności energetycznej na terenie gminy Gorzkowice	– Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków – Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji	0	Wzrost	Dokumentacja techniczna, audyty energetyczne, dane Urzędu Gminy
2.	Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków	– Liczba przebudowanych oczyszczalni ścieków komunalnych	0	Wzrost	Dokumentacja techniczna, dane Urzędu Gminy
3.	Poprawa stanu dróg	– Długość wybudowanych, przebudowanych, zmodernizowanych dróg	0	Wzrost	Dokumentacja techniczna, dane Urzędu Gminy
4.	Budowa systemu kanalizacji sanitarnej	– Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej – Długość wybudowanej sieci wodociągowej – Liczba dodatkowych	0	Wzrost	Dokumentacja techniczna, dane Urzędu Gminy

		osób korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków			
5.	Doposażenie placówek oświatowych	– Liczba wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej – Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej	0	Wzrost	Dokumentacja techniczna, dane Urzędu Gminy
6.	Budowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszych	– Długość wspartej infrastruktury rowerowej	0	Wzrost	Dokumentacja techniczna, dane Urzędu Gminy
7.	Utwardzenie terenu i doposażenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	– Liczba wspartych Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych – Liczba osób objętych selektywnym zbieraniem odpadów	0	Wzrost	Dokumentacja techniczna, dane Urzędu Gminy
8.	Usuwanie wyrobów zawierających	– Masa wycofanych z użytkowania i unieszkodliwiony	0	Wzrost	Dokumentacja techniczna, dane Urzędu

	azbest	ch wyrobów zawierających azbest			Gminy
9.	Wymiana źródeł ciepła na ekologiczne	– Liczba zmodernizowanych źródeł Ciepła – Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych	0	Wzrost	Dokumentacja techniczna, dane Urzędu Gminy
10.	Odnawialne źródła energii w Gminie Gorzkowice - kolejne etapy	– Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE – Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE – Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z biomasy – Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania	0	Wzrost	Dokumentacja techniczna, dane Urzędu Gminy

		energii elektrycznej z wiatru – Liczba przebudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z energii geotermicznej			
11.	Rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	– Liczba przebudowanej i rozbudowanej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	0	Wzrost	Dokumentacja techniczna, dane Urzędu Gminy
12.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	– Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków	0	Wzrost	Dokumentacja techniczna, dane Urzędu Gminy
13.	E – usługi publiczne	– Liczba uruchomionych systemów teleinformatycznych w podmiotach wykonujących zadania publiczne – Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości 3 -	0	Wzrost	Dokumentacja techniczna, audyty energetyczne, dane Urzędu Gminy

		dwustronna interakcja – Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 4 - transakcja			
14.	Zagospodarowanie turystyczne nad Zalewem Cieszanowickim	– Liczba wybudowanej infrastruktury turystycznej – Liczba istniejących obiektów przystosowanych do pełnienia funkcji turystycznych	0	Wzrost	Dokumentacja techniczna, dane Urzędu Gminy
15.	Cyfrowa gmina	– Liczba podmiotów wykorzystujących technologie informacyjno–komunikacyjne (TIK) – Liczba osób, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje w zakresie TIK	0	Wzrost	Dokumentacja techniczna, dane Urzędu Gminy
16.	Wsparcie opieki	– Liczba	0	Wzrost	Dokumentacja

	dla dzieci do 3 lat	utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 – Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie			a techniczna, dane Urzędu Gminy
17.	Przyjazna szkoła - wyposażenie, organizacja zajęć dodatkowych	– Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji szkolnej i przedszkolnej – Liczba szkół, w których pracownice przedmiotowe wykorzystują wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych – Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących	0	Wzrost	Dane Urzędu Gminy

		sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych			
18.	Podnoszenie kompetencji pracowników Urzędu Gminy i jednostek podległych	– Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje	0	Wzrost	Dane Urzędu Gminy
19.	Działania promocyjne i integracyjne	– Liczba przeprowadzonych działań	0	Wzrost	Dane Urzędu Gminy
20.	Eko – Gmina	– Liczba przeprowadzonych działań	0	Wzrost	Dane Urzędu Gminy
21.	Profilaktyka zdrowotna	– Liczba osób, które dzięki Interwencji zgłosiły się na badanie profilaktyczne – Liczba osób objętych programem zdrowotnym	0	Wzrost	Dane Urzędu Gminy

Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Gorzkowice do 2030 r. z aktualnymi dokumentami strategicznymi na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim

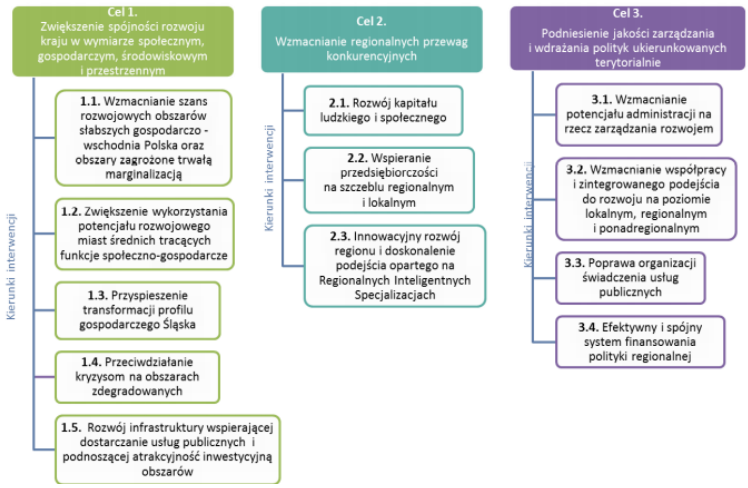
L.p	Nazwa dokumentu	Charakterystyka zgodności
1.	Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego	Dokument Przekształcamy nasz świat: Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development) przyjęty przez Organizację

	o rozwoju	Narodów Zjednoczonych (ONZ) to program działań o bezprecedensowym zakresie i znaczeniu, definiujący model zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Jego ramy wykraczają daleko poza, realizowane do tej pory, Milenijne Cele Rozwoju przyjęte w 2000 r. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach, przy równoczesnej realizacji szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych. Nowa wizja rozwoju nakreślona w Agendzie koncentruje się na pięciu wielkich zmianach transformacyjnych określonych, jako zasada 5P (People, Planet, Prosperity, Peace, Partnership): Ludzie (People) Nie pomijanie nikogo, czyli docieranie do grup wykluczonych, tworzenie warunków i możliwości korzystania z powszechnych praw człowieka i osiągnięć gospodarczych przez wszystkich ludzi, zagwarantowania równego dostępu do zasobów ekonomicznych, podstawowych usług, ziemi, zasobów naturalnych, technologii i finansów. Planeta (Planet) Tworzenie trwałych podstaw zrównoważonego rozwoju poprzez zintegrowanie społecznych, gospodarczych i środowiskowych aspektów rozwoju, zbudowanie modelu rozwoju, który będzie sprzyjał wzrostowi gospodarczemu i większemu włączeniu społecznemu oraz racjonalnie wykorzystywał zasoby środowiska naturalnego, a poprzez to osiągnięcie lepszej jakości życia oraz rozwiązywanie problemu ubóstwa. Dobrobyt (Prosperity) Przekształcanie gospodarek sprzyjające tworzeniu miejsc pracy i zapewnieniu inkluzywnego rozwoju, w tym przestawienie się na zrównoważone modele konsumpcji i produkcji, przy wykorzystaniu nowych technologii i potencjału biznesu, zapewnienie dostępu do dobrej edukacji, opieki zdrowotnej, czystej wody, elektryczności, transportu, telekomunikacji, ułatwianie podejmowania działalności gospodarczej, inwestowania, wymiany handlowej; zintensyfikowanie zrównoważonego rozwoju miast.
--	-------------------------	--

		Pokój (Peace) Budowanie pokoju oraz skutecznych, sprawiedliwych, otwartych i odpowiedzialnych instytucji gwarantujących wzmocnienie roli prawa, włączenie społeczne i współdecydowanie, wzmocnienie roli i odpowiedzialności instytucji, które powinny wspierać rządy prawa, prawo własności, wolność słowa i mediów, wolność polityczną, dostęp do sprawiedliwości, niedyskryminowanie kogokolwiek. Partnerstwo (Partnership) Nowe globalne partnerstwo polegające na solidarności, współpracy, odpowiedzialności i przejrzystości podejmowanych działań, dotyczy to zarówno partnerstwa pomiędzy rządami, jak i administracją lokalną, regionalną, środowiskami naukowymi, biznesem i wszystkimi zainteresowanymi stronami i grupami.
2.	Polityka Spójności Unii Europejskiej na lata 2021-2027	Cele polityki spójności na lata 2021 – 2027: 1. Inteligentniejsza Europa (innowacyjna i inteligentna transformacja gospodarcza) 2. Bardziej ekologiczna, niskoemisyjna Europa (w tym transformacja sektora energetycznego, przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, dostosowanie do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem) 3. Bardziej połączona Europa (mobilność i łączność TIK) 4. Bardziej prospołeczna Europa (europejski filar praw socjalnych) 5. Europa bliższa obywatelom (zrównoważony rozwój obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych oraz inicjatywy lokalne). 2 cele horyzontalne: - Budowanie potencjału administracyjnego - Współpraca między regionami i ponad granicami (osadzenie współpracy w głównym nurcie).
3.	Europejski Zielony Ład (EU Green Deal)	Europejski Zielony Ład (EU Green Deal) to kompleksowa strategia Unii Europejskiej dotycząca ochrony środowiska oraz przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym. Tym samym Europa do 2050 r. aspiruje do bycia pierwszym kontynentem neutralnym dla klimatu. Plan ambitny, ale możliwy do zrealizowania, biorąc pod

		uwagę pełne zaangażowanie wszystkich państw członkowskich w jego realizację. Głównym celem, obok neutralności klimatycznej, jest przede wszystkim ochrona życia ludzkiego oraz zwierząt i roślin, przy jednoczesnym wsparciu transformacji energetycznej na rzecz czystej technologii. Europejski Zielony Ład składa się z 10 założeń: 1. Europa bez zanieczyszczeń - zanieczyszczenie powietrza, wody oraz rozwiązanie problemu zanieczyszczenia przemysłowego; 2. Przejście na gospodarkę cyrkulacyjną - przyjęcie nowego planu działania na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym do marca 2020 r.; 3. Program "Farm to Fork" - cele dotyczące redukcji chemicznych pestycydów (50% do 2030 r.), nawozów i zwiększenie powierzchni upraw organicznych; 4. Zielona Wspólna Polityka Rolna - wysokie ambicje środowiskowe i klimatyczne w ramach reformy Wspólnej Polityki Rolnej; 5. Mechanizm JUST Transition - wsparcie finansowe dla regionalnych planów transformacji energetycznej; 6. Finansowanie transformacji - fundusze na zielone innowacje i inwestycje publiczne; 7. Czysta, przystępna cenowo i bezpieczna energia - ocena ambicji państw członkowskich ujętych w ramach krajowych planów w zakresie energii i klimatu; 8. Osiągnięcie neutralności klimatycznej - propozycja pierwszej ustawy klimatycznej zapisującej cel neutralności klimatycznej do 2050r.; 9. Zrównoważony transport - przyjęcie strategii na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności, a także przegląd dyrektywy w sprawie infrastruktury paliw alternatywnych i rozporządzenia TEN-T; 10. Ochrona europejskiego kapitału naturalnego - propozycja strategii UE na rzecz różnorodności biologicznej do 2030 r .
4.	Strategia na	Strategia określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki

	rzecz Odpowiedzialneg o Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym w perspektywie roku 2020 i 2030. SOR przedstawia nowy model rozwoju – rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony. Jest on oparty o indywidualny potencjał terytorialny, inwestycje, innowacje, rozwój, eksport oraz wysoko przetworzone produkty. Nowy model rozwoju zakłada odchodzenie od dotychczasowego wspierania wszystkich sektorów/branż na rzecz wspierania sektorów strategicznych, mogących stać się motorami polskiej gospodarki. Jego fundamentalnym wyzwaniem jest przebudowanie modelu gospodarczego tak, żeby służył on całemu społeczeństwu. Cele szczegółowe: I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną (obszary: Reindustrializacja, Rozwój innowacyjnych firm, Małe i średnie przedsiębiorstwa, Kapitał dla rozwoju, Ekspansja zagraniczna); II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (obszary: Spójność społeczna, Rozwój zrównoważony terytorialnie); III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu (obszary: Prawo w służbie obywatelom i gospodarce, Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, E-państwo, Finanse publiczne, Efektywność wykorzystania środków UE) oraz obszary wpływające na osiągnięcie celów Strategii: Kapitał ludzki i społeczny, Cyfryzacja, Transport, Energia, Środowisko, Bezpieczeństwo Narodowe.
5.	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)	KSRR 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Odegra on w nadchodzących latach ważną rolę w procesie programowania środków

		publicznych, w tym funduszy UE. 1. Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczanie zagrożeń dla środowiska. 2. Przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych. 3. Rozwój i wsparcie kapitału ludzkiego i społecznego. 4. Wzrost produktywności i innowacyjności regionalnych gospodarek. 5. Rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność, atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach. 6. Zwiększenie efektywności zarządzania rozwojem (w tym finansowania działań rozwojowych) oraz współpracy między samorządami terytorialnymi i między sektorami. 7. Przeciwdziałanie nierównościom terytorialnym i przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych oraz niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach zdegradowanych. Cele główne i cele szczegółowe polityki regionalnej Cel główny KSRR: Głównym celem polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co stworzy będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym <pre> graph TD subgraph "Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym" K1[Kierunki interwencji] K1 --> 1.1[1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo - wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją] K1 --> 1.2[1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze] K1 --> 1.3[1.3. Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska] K1 --> 1.4[1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych] K1 --> 1.5[1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów] end subgraph "Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych" K2[Kierunki interwencji] K2 --> 2.1[2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego] K2 --> 2.2[2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym] K2 --> 2.3[2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach] end subgraph "Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie" K3[Kierunki interwencji] K3 --> 3.1[3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem] K3 --> 3.2[3.2. Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym] K3 --> 3.3[3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych] K3 --> 3.4[3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej] end </pre>
6.	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.	Głównym celem krajowej polityki transportowej przedstawionej w strategii jest zwiększenie dostępności transportowej kraju oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego przez utworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego na poziomie krajowym, europejskim

		i globalnym. Osiągnięcie tego celu pozwoli na rozwijanie dogodnych warunków, sprzyjających stabilnemu rozwojowi gospodarczemu kraju. Realizacja celu głównego w perspektywie do 2030 r. wymaga podjęcia następujących działań: • budowy zintegrowanej i wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce; • poprawy sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym; • zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności (chodzi m.in. o promocję transportu zbiorowego); • poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów; • ograniczania negatywnego wpływu transportu na środowisko; • poprawy efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.
7.	VII. Polityka energetyczna Polski do 2040 r.	W PEP2040 podejmowane są strategiczne decyzje inwestycyjne, mające na celu wykorzystanie krajowego potencjału gospodarczego, surowcowego, technologicznego i kadrowego oraz stworzenie poprzez sektor energii dźwigni rozwoju gospodarki, sprzyjającej sprawiedliwej transformacji. Główne filary strategii⁸ I filar Sprawiedliwa transformacja II filar Zeroemisyjny system energetyczny III filar Dobra jakość powietrza
8.	Strategia Rozwoju Województwa	Strategia rozwoju województwa jest najważniejszym dokumentem samorządu województwa określającym wizję i cele polityki regionalnej w wymiarze gospodarczym, społecznym i

⁸ [Polityka energetyczna Polski do 2040 r.: Biuletyn Informacji Publicznej Ministerstwa Klimatu i Środowiska \(mos.gov.pl\)](https://mos.gov.pl).

	Łódzkiego 2030 przestrzennym oraz działania niezbędne do ich osiągnięcia. W Strategii wskazano trzy cele strategiczne w ramach trzech sfer: gospodarczej, społecznej i przestrzennej: • Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka, • Obywatelskie społeczeństwo równych szans, • Atrakcyjna i dostępna przestrzeń. Strategia
--	---

Zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy Gorzkowice do 2030 r. z celami Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030

<i>Cele Strategii rozwoju Gminy Gorzkowice</i>	<i>Cele Strategii rozwoju województwa łódzkiego</i>
<i>Cel strategiczny: Poprawa jakości życia poprzez zapewnienie dostępności do infrastruktury gminnej</i>	▪ ochrona i kształtowanie krajobrazu ▪ zwiększenie dostępności transportowej ▪ nowoczesna energetyka w województwie
<i>Cel strategiczny: Przeciwdziałanie negatywnym skutkom klimatu</i>	▪ adaptacja do zmian klimatu i poprawa jakości zasobów środowiska
<i>Cel strategiczny: Wsparcie rozwoju i konkurencyjności lokalnej gospodarki</i>	▪ zwiększenie potencjału badawczego i innowacyjnego ▪ wsparcie rozwoju MŚP ▪ wsparcie sektora rolnego i jego konkurencyjności
<i>Cel strategiczny: Wsparcie i rozwój kapitału społecznego</i>	▪ podnoszenie jakości kapitału ludzkiego ▪ rozwój kapitału społecznego ▪ poprawa stanu zdrowia mieszkańców ▪ ograniczenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego

System wdrażania strategii

Realizacja, monitoring i ewaluacja

Strategia jest dokumentem, który należy monitorować i w miarę potrzeb aktualizować, tak żeby przez cały okres w kontekście celów i zadań opracowanie nie traciło swojej aktualności. System monitorowania i ewaluacji jest istotnym wymogiem, stawianym dokumentom strategicznego i ma koncentrować się na weryfikacji postępów we wdrażaniu oraz osiągnięciu założonych celów. Gromadzenie

i interpretacja danych dotyczących strategii pozwala na bieżące korekty działań komórek organizacyjnych i osób wdrażających strategię w razie wystąpienia nieprawidłowości.

Monitoring wdrażania strategii służy:

- kontroli postępu realizacji poszczególnych projektów wyznaczonych w ramach poszczególnych celów strategicznych;
- obserwacji i ocenie stanu zaawansowania konkretnych projektów umożliwiającą bieżącą identyfikację trudności w ich realizacji;
- ocenie zaangażowania komórek organizacyjnych i osób odpowiedzialnych za ich wdrażanie;
- weryfikacji zgodności z założonymi celami;
- efektywności wykorzystania przeznaczonych na ich realizację środków.

Celem przeprowadzania monitoringu jest weryfikacja danych odnośnie realizacji celów operacyjnych i dokonywanie bieżących korekt w procesie wdrażania zadań, podczas gdy w przypadku ewaluacji chodzi o formułowanie wniosków i rekomendacji mogących posłużyć udoskonalaniu założeń, jak i innych działań, które będą prowadzone w przyszłości. Natomiast ewaluacja dostarcza informacji potrzebnych do rozwiązywania problemów, które nie mogą zostać zdiagnozowane jedynie w oparciu o monitoring⁹. Ewaluacja to obiektywna ocena rezultatu wdrażania strategii, której celem jest dostarczenie rzetelnych i przydatnych informacji, służących wsparciu procesu decyzyjnego. Celem systemu monitorowania i ewaluacji jest:

⁹ Ewaluacja. Poradnik dla pracowników administracji publicznej.

- ocenianie skuteczności strategii;
- wczesne ostrzeganie przed zagrożeniami;
- wykrywanie zbliżania się do momentów, w których następuje konieczność zmiany drogi rozwoju gminy;
- dostarczenie informacji niezbędnych do ewaluacji i w konsekwencji podjęcia decyzji o aktualizacji całej strategii lub niektórych jej części.

Zakres monitorowania i ewaluacji obejmuje:

- realizację strategii,
- ocena stopnia osiągnięcia celów operacyjnych,
- czynniki rozwojowe wewnętrzne i w otoczeniu, które w istotny sposób oddziaływały na dotychczasową realizację strategii i wpływają na ewentualną potrzebę jej aktualizacji.

System składa się z dwóch części składowych tj.:

1) Monitoringu obejmującego zbieranie i selekcjonowanie informacji, wskazanie jednostek odpowiedzialnych za pozyskiwanie, gromadzenie, przechowywanie i przetwarzanie informacji niezbędnych do wyliczania wskaźników monitoringu. Ważne jest, aby informacje były zawsze aktualne, uporządkowane i dostępne dla zainteresowanych. Monitoring realizacji poszczególnych celów operacyjnych odbywać się będzie w oparciu o przypisane do nich mierzalne wskaźniki.

2) Ewaluacji obejmującego ocenę i interpretację zgromadzonych w podsystemie monitoringu danych. Podstawę ewaluacji stanowić będą dane pochodzące z monitoringu, tj. systematycznego badania procesu wdrażania strategii oraz efektów podejmowanych działań. Sprawnie funkcjonujący i odpowiednio zaplanowany system monitoringu jest podstawowym warunkiem pozyskania rzetelnych danych umożliwiających dokonanie ewaluacji strategii.

Źródła finansowania

Fundusze unijne w nowej perspektywie pomogą wzmocnić polską gospodarkę, ale przede wszystkim umożliwią szybsze wyjście z kryzysu wywołanego przez pandemię koronawirusa. Środki finansowe zostaną zainwestowane w rozwój, infrastrukturę, cyfryzację, środowisko, edukację, rolnictwo, zdrowie oraz tworzenie nowych miejsc pracy. Nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej na lata 2021 -

2027 stwarza duże możliwości realizacji celów zawartych w strategii poprzez pozyskiwanie funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Około 60 % funduszy z polityki spójności trafi do programów realizowanych na poziomie krajowym. Pozostałe 40 % otrzymają programy regionalne, zarządzane przez marszałków województw. Pieniądze na programy regionalne podzielono według algorytmu opartego na danych statystycznych, między innymi na liczbie ludności i PKB na mieszkańca. 75 % środków zostało już podzielonych, a 25 %. (7,1 miliarda euro) jest teraz dzielone w negocjacjach kontraktów programowych. Z kolei środki z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji zostaną skierowane na łagodzenie skutków transformacji do gospodarki neutralnej dla klimatu. Skorzystają z niego województwa: śląskie, małopolskie, dolnośląskie, wielkopolskie, lubelskie i **łódzkie**.

Fundusze UE dla regionów¹⁰

Województwo	Kwota na program regionalny (mln euro)	Kwota dla województwa program regionalny + FST + Program dla Polski Wschodniej (mln euro)
Dolnośląskie	1 673 416 820	2 229 416 820
Kujawsko-Pomorskie	1 753 423 961	1 753 423 961
Lubelskie	2 272 912 292	2 938 912 292
Lubuskie	861 468 297	861 468 297
Łódzkie	2 291 959 172	2 635 959 172
Małopolskie	2 320 280 381	2 567 280 381

¹⁰ [Fundusze unijne dla regionów - rezerwa podzielona po rozmowach z marszałkami województw - Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej \(funduszeuropejskie.gov.pl\)](#)

Mazowieckie	2 009 926 510	2 427 926 510
Opolskie	920 999 577	920 999 577
Podkarpackie	2 181 366 023	2 599 366 023
Podlaskie	1 251 205 913	1 669 205 913
Pomorskie	1 674 092 590	1 674 092 590
Śląskie	2 792 340 098	4 858 340 098
Świętokrzyskie	1 403 141 203	1 821 141 203
Warmińsko-Mazurskie	1 731 096 820	2 149 096 820
Wielkopolskie	1 670 869 290	2 057 869 290
Zachodniopomorskie	1 611 209 396	1 611 209 396
RAZEM	28 419 708 343	34 775 708 343

Poza budżetem własnym przewidzianym na inwestycje do dyspozycji gminy i pozostałych interesariuszy będą fundusze strukturalne, w tym ***Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2027***, czyli program, który będzie stanowił podstawowy dokument, określający kierunki wykorzystania środków Europejskiego Funduszu

Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w województwie łódzkim. Region planuje wspierać szeroki zakres działań przy wykorzystaniu Funduszy Europejskich, obejmujący m.in.:

- działalność B+R,
- inwestycje w MŚP,
- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- efektywność energetyczną,
- zrównoważony transport,
- adaptację do zmian klimatu,
- gospodarkę wodną,
- bioróżnorodność,
- gospodarkę o obiegu zamkniętym,
- zatrudnienie,
- dostęp do usług społecznych,
- włączenie społeczne,
- rozwój umiejętności i kompetencji,
- działania z zakresu turystyki, kultury i rewitalizacji.

Ponadto środki będą dostępne w ramach Wspólnej Polityki Rolnej. W jej ramach będzie wdrażany w nowym okresie Program Rozwoju Obszarów Wiejskich. Ponadto zrównoważony rozwój obszarów wiejskich będzie wspierany przez Krajową Sieć Obszarów Wiejskich (KSOW) oraz Lokalnych Grup Działania. Nowe działania w ramach WPR będą koncentrowały się na wspieraniu rozwoju sektora rolno-spożywczego oraz ocenie jego oddziaływania na klimat i środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem ich ochrony. Dla Miejskich Obszarów Funkcjonalnych w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 przewidziano wsparcie w postaci Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT). Szczegółowy zakres wsparcia w ramach ZIT zostanie określony zgodnie z Umową Partnerstwa w programie regionalnym. W ramach instrumentu ZIT realizowane będą mogły być projekty o zintegrowanym charakterze pod względem tematycznym lub terytorialnym, koncentrujące się na wyzwaniach rozwojowych, które jednostki samorządu terytorialnego tworzące MOF zdecydują się adresować wspólnie, tak na etapie realizacji projektu jak i późniejszej eksploatacji.

Planowane programy w latach 2021 – 2027¹¹

Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS)

Pieniądze z Funduszu Europejskiego dla Rozwoju Społecznego będą inwestowane między innymi w poprawę sytuacji osób na rynku pracy, zwiększenie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienie opieki nad dziećmi, edukację i zdrowie.

Celem FERS będzie poprawa sytuacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami. Dofinansowanie z FERS trafi także na zwiększenie dostępności opieki żłobkowej. FERS będzie koncentrował się także na jakości edukacji, w tym kształcenia zawodowego i szkolnictwa wyższego. W obszarze zdrowia, podobnie jak w obecnej perspektywie finansowej, priorytetem będzie przejście od opieki instytucjonalnej do opieki lokalnej. Fundusze unijne w ramach FERS wesprą także osoby starsze potrzebujące opieki oraz dzieci i młodzież z zaburzeniami psychicznymi.

Program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)

Wzrost aktywności badawczej oraz innowacyjności przedsiębiorstw, a także aktywizacja współpracy biznesu i nauki – to główne cele FENG. Budżet programu to 36 miliardów złotych. Z FENG będą mogli skorzystać przedsiębiorcy i firmy, instytucje z sektora nauki, konsorcja przedsiębiorstw oraz instytucje otoczenia biznesu, w szczególności ośrodki innowacji i instytucje finansowe. Wsparcie będzie dostępne w formie dotacji, instrumentów finansowych (kapitałowych lub gwarancyjnych) oraz instrumentów mieszanych. W programie są przewidziane trzy priorytety:

- **wsparcie dla przedsiębiorców**, czyli zapewnienie dofinansowania w obszarach B+R, wdrożeń nowych rozwiązań, internacjonalizacji, rozwoju kompetencji, cyfryzacji, zielonej gospodarki;
- **środowisko przyjazne innowacjom**, czyli wspieranie projektów o strategicznym znaczeniu dla polskiej gospodarki, w tym rozbudowy publicznej infrastruktury badawczej, transferu i komercjalizacji technologii

¹¹ [Fundusze Europejskie na lata 2021-2027 - Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej](#), stan 04.08.2021 r.

powstających na uczelniach i w instytutach, a także wzmacnianie potencjału ośrodków innowacji takich jak akceleratory, klastry, instytucje badawcze oraz szerokie wsparcie start-upów;

- **pomoc techniczna**, czyli zapewnienie systemowego wsparcia dla potencjalnych beneficjentów poprzez realizację działań zachęcających i ułatwiających ubieganie się o środki z programu FENG, kontynuacja STEP i Innovation Coach, wspieranie beneficjentów w realizacji projektów, a także zapewnienie wsparcia administracyjnego.

Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC)

Program Fundusze na Rozwój Cyfrowy jest następcą programu Polska Cyfrowa, który przez ostatnie lata wspiera cyfryzację. FERC będzie koncentrował się przede wszystkim na zwiększeniu dostępu do ultraszybkiego Internetu szerokopasmowego. Program będzie wspierał inwestycje z zakresu budowy, rozbudowy lub przebudowy infrastruktury telekomunikacyjnej. Szybki Internet będzie doprowadzany nie tylko do gospodarstw domowych i przedsiębiorstw, ale także do urzędów, szkół, szpitali czy instytucji kultury.

Kolejnym priorytetem programu będzie zwiększenie jakości i dostępności e-usług publicznych, w tym zdrowotnych. Fundusze unijne pomogą udostępnić nowoczesne usługi cyfrowe, które pozwolą na załatwienie spraw obywateli i przedsiębiorców w formie elektronicznej. Działania FERC będą m.in. nakierowane na rozwój i wdrożenie nowych e-usług z obszaru zdrowia, finansów czy sprawiedliwości. Ważnym obszarem wsparcia będzie także cyfryzacja procesów administracyjnych, dzięki czemu poszerzy się zakres spraw możliwych do załatwienia online. Bardzo istotne będzie również finansowanie w nowej perspektywie cyberbezpieczeństwa.

Budżet programu to 2 miliardy euro i będzie on dostępny w formie dotacji. Z FERC będą mogli skorzystać przedsiębiorcy, administracja publiczna, podmioty lecznicze oraz instytucje kultury i systemu szkolnictwa wyższego i nauki, a także organizacje pozarządowe.

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko

FEnIKS będzie największym w Polsce i Unii Europejskiej programem wdrażanym z pieniędzy unijnych. Z FEnIKS będzie wspierane:

- obniżenie emisyjności gospodarki i transformację w kierunku gospodarki przyjaznej środowisku i o obiegu zamkniętym,
- budowę efektywnego i odpornego systemu transportowego, o jak najniższym negatywnym wpływie na środowisko naturalne,
- dokończenie realizacji sieci bazowej TEN-T do roku 2030,
- poprawę bezpieczeństwa transportu,
- zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej oraz poprawę odporności systemu ochrony zdrowia,
- wzmocnienie roli kultury w rozwoju społecznym i gospodarczym.

FEnIKS to rozwój transportu, dostępność komunikacji zbiorowej, a także inwestycje w porty morskie, drogi wodne śródlądowe i przewozy intermodalne. Wsparciem będzie objęta modernizacja linii kolejowych oraz budowa dróg ekspresowych i krajowych, w tym obwodnic miast. W energetyce zostanie dofinansowana poprawa efektywności energetycznej, odnawialne źródła energii i inteligentne sieci energetyczne. Dla sektora środowiska w FEnIKS planowane są działania w zakresie adaptacji do zmian klimatu, inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, rozwój systemów gospodarowania odpadami oraz wsparcie dla ochrony różnorodności biologicznej. Inwestycje w kluczowych obszarach systemu ochrony zdrowia przyczynią się do wzrostu jakości usług zdrowotnych oraz większej ich skuteczności. W sektorze kultury przewiduje się działania mające na celu ochronę zabytków o światowym i krajowym znaczeniu. Ponadto ważnym aspektem jest rozwój instytucji kultury oraz wspieranie adaptacji do nowych funkcji kulturalnych i społecznych.

Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji

Jest to nowy instrument finansowy w ramach polityki spójności, który ma służyć zapewnieniu wsparcia obszarom borykającym się z poważnymi wyzwaniami społeczno-gospodarczymi wynikającymi z transformacji w dążeniu do osiągnięcia neutralności klimatycznej. Fundusz ten ułatwi wdrażanie Europejskiego Zielonego Ładu, którego celem jest osiągnięcie neutralności klimatycznej UE do 2050 r.

Fundusz jest kluczowym narzędziem wspierania obszarów najbardziej dotkniętych skutkami transformacji w dążeniu do osiągnięcia neutralności klimatycznej oraz zapobiegania pogłębianiu się dysproporcji regionalnych. Jego główne cele to łagodzenie skutków transformacji poprzez finansowanie dywersyfikacji i modernizacji lokalnej gospodarki oraz łagodzenie negatywnych skutków dla zatrudnienia. Aby osiągnąć ten cel, fundusz wspiera inwestycje w dziedzinach takich jak łączność cyfrowa, czyste technologie energetyczne, redukcja emisji, regeneracja terenów przemysłowych, przekwalifikowanie pracowników i pomoc techniczna. Instrument będzie wdrażany zgodnie z zasadami zarządzania dzielonego, co oznacza ścisłą współpracę z władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi. Województwa objęte funduszem muszą przygotować i przedstawić terytorialne plany sprawiedliwej transformacji. W planach tych określają konkretne obszary interwencji w oparciu o gospodarcze i społeczne skutki transformacji. Plany te muszą w szczególności uwzględniać spodziewaną utratę miejsc pracy i transformację procesów produkcyjnych zakładów przemysłowych o najwyższej intensywności emisji gazów cieplarnianych.

Załącznik – Diagnoza społeczno – gospodarcza i przestrzenna gminy